

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE
INSTITUUT VOOR BEDRIJFSKUNDE
STUDIEJAAR 2018-2019

<i>Instituut</i>	Instituut voor Bedrijfskunde
<i>Naam voorzitter Examencommissie</i>	J.A. Stenfert Kroese
<i>Datum</i>	15-12-2019
<i>Status</i>	Gereed

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
2.0		15-12-2019

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	5
2.	Samenstelling en werkwijze examencommissie	6
	2.1.1. Samenstelling examencommissie	6
	2.2. Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen	6
	2.3. Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan	8
	2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	8
	2.5. Trends of aandachtspunten	8
3.	Borgen van de kwaliteit van tentamens	9
	3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	9
	3.2. Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	11
	3.3. Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie	18
	3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	19
	3.5. Trends of aandachtspunten	19
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	20
	4.1. Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	20
	4.2. Betrokkenheid 'externen' daarbij	20
	4.3. Bevindingen van de examencommissie daarbij	20
	4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	21
	4.5. Trends of aandachtspunten	21
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen	22
	5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	22
	5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	22
	5.3. Trends of aandachtspunten	23
6.	Vrijstellingenbeleid	24
	6.1 Aantallen vrijstellingen	24
	6.2 Trends of aandachtspunten	25
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	26
	7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	26
	7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	26
	7.3. Trends of aandachtspunten	26
8.	Aanwijzing examinatoren	27
	8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen	27
	8.2. Benoeming 'externe' examinatoren	27
	8.3. Trends of aandachtspunten.	27

9.	Betrokkenheid bij accreditaties	29
9.1.	Aard van de betrokkenheid	29
9.2.	Effecten van de betrokkenheid	29
10.	Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	30
10.1.	Aard van de betrokkenheid	30
10.2.	Effecten van de betrokkenheid	30
11.	Beoordeling van programma's op maat	32
11.1.	Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	32
11.2.	Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	32
12.	Verstreckte getuigschriften	33
12.1	Aantallen verstreckte getuigschriften	33
12.2	Trends of aandachtspunten	33
13.	Fraude en preventie	34
13.1.	Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	34
13.2.	Praktijken op het gebied van fraude door studenten	34
13.3.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	34
13.4.	Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	34
13.5.	Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	35
13.6.	Trends of aandachtspunten	35
14.	Toetsgerelateerde klachten	36
14.1.	Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan	36
14.2.	Trends of aandachtspunten.	36
15.	Hoorzittingen examencommissie	37
15.1.	Aantallen hoorzittingen	37
15.2.	Trends of aandachtspunten	37
16.	Aantal beroepszaken CBE	38
16.1.	Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan	38
16.2.	Trends of aandachtspunten	38
17.	Overige aangelegenheden	39
18.	Bijlagen	40
	Bijlage 1: bevindingen extern lid	41
	Bijlage 2: madaat Toetscommissie	43
	Bijlage 3: jaarverslag toetscommissie BDK	46
	Bijlage 4: jaarverslag toetscommissie BIM	47
	Bijlage 5: jaarverslag toetscommissie HRM	56

1. Voorwoord

Voor u ligt het laatste jaarverslag van de examencommissie van het Instituut voor Bedrijfskunde (IBK) waarin een verantwoording wordt gegeven over de activiteiten die zijn verricht in het kader van haar wettelijke taken en bevoegdheden. Hiermee wordt aangesloten bij de keuze van Hogeschool Rotterdam om dergelijke verslagen per collegejaar te schrijven. Dit is het eerste waarbij er gevraagd wordt om vanuit een PDCA-invalshoek de activiteiten te verantwoorden. Het verslag wordt aangeboden aan het College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam en de directie van het Instituut Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS) van deze hogeschool.

In het nawoord van het jaarverslag 2017-2018 staat de uitdrukkelijke wens van de examencommissie om de toetscommissieleden meer tijd te geven om hun werkzaamheden voor de toetscommissie te kunnen uitvoeren. Bij de opleidingen HRM en Deeltijd er voldoende tijd en menskracht beschikbaar gesteld: bij BDK en BIM niet. Ondanks de vele zorgen die hierover met de directeur zijn gedeeld, kwam hier bij BIM pas verandering in toen een interim-onderwijsmanager was aangetreden en bij BDK toen de nieuwe onderwijsmanager was aangetreden.

In het laatste jaar waarin het Instituut voor Bedrijfskunde bestond, was de naderende totstandkoming van de Business School een belangrijk onderwerp. Daarnaast hebben in de loop van het studiejaar twee opleidingsmanagers een andere functie aanvaard. Naast een interim-manager zijn twee nieuwe managers aangetreden terwijl in de vacature onderwijsmanager van de Deeltijdopleiding ook is voorzien.

Een kentering is te zien in de toenemende *awareness* van management en docenten van de noodzaak ten minste een BKE-certificaat te verkrijgen.

De switch bij de opleiding Bedrijfskunde naar het uitsluitend met assessments toetsen stuitte dit jaar op de onmogelijkheid door een tekort aan bevoegde docenten om in een tijdsbestek van twee weken voor zowel de eerste- als tweedejaars een volwaardig assessment aan te bieden. Met onder meer het inlenen van docenten van andere opleidingen en zelf van een andere hogeschool, konden de assessments op een verantwoorde wijze worden afgenomen. Een situatie waar de dit jaar benoemde onderwijsmanager afdoende maatregelen zal nemen om komend studiejaar deze problemen te vermijden.

Door de zwangerschap van mevrouw mr S.M. Hendriks heeft mevrouw mr R. Lopes haar vanaf de maand mei vervangen en met grote voortvarendheid mede dankzij haar ervaring als secretaris van deze examencommissie, op uiterst effectieve en efficiënte wijze de werkzaamheden van mevrouw Hendriks waargenomen. De examencommissie bedankt haar voor haar bereidheid in te springen en de enorme hoeveelheid werk die ze naast haar reguliere werkzaamheden voor de examencommissie heeft verzet.

Examencommissie IBK is tot 1 april 2019 ambtelijk ondersteund door mevrouw C.A. Veerman. Haar taken zijn daarna door mevrouw A.M. Plus overgenomen. Een woord van waardering voor de grote inzet en toewijding van mevrouw Veerman voor haar werk voor de examencommissie gedurende vele jaren is in dit jaarverslag zeker op zijn plaats.

Examencommissie IBK,

mr. J.A. Stenfert Kroese, voorzitter

2. Samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1.1. Samenstelling examencommissie

Het Instituut voor Bedrijfskunde bestaat uit drie opleidingen: Bedrijfskunde, Human Resource Management en Business IT & Management. Alle drie de opleidingen hebben een gezamenlijke examencommissie; Examencommissie IBK. Elke opleiding is vertegenwoordigd in de examencommissie IBK met een lid.

De leden in het studiejaar 2018-2019:

- De heer mr. J.A. Stenfert Kroese (voorzitter)
Docent opleiding HRM
Lid examencommissie IBK, sinds september 2012
Taakbelasting: twee dagen per week.
- Mevrouw mr. S.M. Hendriks (secretaris en plaatsvervangend voorzitter)
Docent opleiding BDK
Lid examencommissie IBK, sinds maart 2015 (zwangerschapsverlof vanaf mei 2019)
Taakbelasting: twee dagen per week.
- De heer drs. A.J. Keemink (lid en plaatsvervangend secretaris)
Docent opleiding Deeltijd / BIM
Lid examencommissie IBK, sinds september 2017
Taakbelasting: één dag per week. Vanaf mei 2019 twee dagen per week i.v.m. zwangerschapsverlof van mevrouw S.M. Hendriks.
- Mevrouw mr. R. Lopes (lid)
Docent opleiding BDK
Lid examencommissie IBK, mei - juli 2019 i.v.m. zwangerschapsverlof van mevrouw S.M. Hendriks
- De heer K. van Brakel MBA, extern lid, tevens extern lid van de onder de toekomstige HRBS functionerende examencommissies COM, IFM en RBS. Zijn bevindingen zijn in bijlage 1 opgenomen.

Ondersteuning (drie dagen per week):

- mevrouw C.A. Veerman (tot 1 april 2019)
- mevrouw A.M. Plus (vanaf 1 april 2019)

2.2. Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen

De examencommissie IBK heeft in het studiejaar 2018-2019 wederom een vergaderfrequentie van één keer per week aangehouden, zodat spoedeisende zaken snel in behandeling genomen konden worden en om de voortgang van de openstaande zaken te behouden. In totaal hebben er 41 reguliere vergaderingen en 13 examenraadsvergaderingen plaatsgevonden.

Iedere vergadering van de examencommissie wordt genotuleerd. De vastgestelde notulen worden omwille van privacy overwegingen niet meer verspreid onder de directeur, de onderwijsmanagers en de manager bedrijfsvoering. Zaken die voor hen van belang zijn, worden in een vergadering met elkaar besproken.

De besluitvorming vindt in gezamenlijk overleg plaats conform het Huishoudelijk reglement examencommissie, gepubliceerd in de Hogeschoolgids Instituut voor Bedrijfskunde. De examencommissieleden onderzoeken alle zaken van hun eigen opleiding en zij doen in de vergadering een voorstel aan de commissie voor het te nemen besluit. Besluiten worden altijd door de examencommissie als geheel genomen. De ervaring leert dat door de interne verdeling er effectief en efficiënt gewerkt wordt. Deze werkwijze zal daarom worden gecontinueerd.

	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015
Faciliteiten voor de examencommissie					
Beschikbaar gestelde tijd voor de voorzitter (in weektaakomvang)	0,4 fte	0,4 fte	0,4 fte	0,4 fte	0,4 fte
Beschikbaar gestelde voor het totaal der leden excl. voorzitter (in weektaakomvang)	0,6 fte	0,8 fte	0,9 fte	1,0 fte (i.v.m. toevoeging AD OFM)	0,8 fte
Beschikbaar gestelde voor de ambtelijk secretaris (in weektaakomvang)	0,6 fte	0,6 fte	0,6 fte	0,6 fte	1,0 fte
Aantal vergaderingen					
Reguliere vergaderingen	Aantal: 41	Aantal: 42	Aantal: 39	Aantal: 30	Aantal: 23
Diploma vergaderingen	Aantal: 13	Aantal: 12	Aantal: 17	Aantal: 13	Aantal: 15
HR-brede examencommissie-bijeenkomst bijgewoond	Aantal: 5	Aantal: 4 (waarvan 1 bij RAC)	Aantal: 7 (waarvan 3 bij RAC)	Aantal: 3	Aantal: 4 (waarvan 2 bij RAC)

De examencommissie heeft geen eigen vergaderruimte meer, maar slechts een werkruimte met twee computerwerkplekken ter beschikking. Er wordt in wisselende lokalen door de examencommissie vergaderd, hetgeen niet ideaal is.

2.3. Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan

De examencommissie heeft iedere onderwijsperiode een overleg gevoerd met de directeur van het instituut, de heer drs. P.M. Karstel, waarin de lopende zaken werden besproken. De uitkomst van deze besprekingen waren ad hoc oplossingen die passend zijn binnen de OER.

Daarnaast is ook het nog steeds bestaande probleem van geen vaste vergaderruimte besproken zonder dat de directeur een duurzame oplossing bood.

Daarnaast was er regelmatig overleg met de onderwijsmanagers, de manager bedrijfsvoering, de curriculumcommissies en de toetscommissie(s).

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

De examencommissie ervaart de rolverdeling met het management over het algemeen duidelijk en kan haar taken op onafhankelijke wijze uitvoeren. In de overleggen hebben de positie en de bevoegdheden van de examencommissie niet ter discussie gestaan.

2.5. Trends of aandachtspunten

De samensmelting van drie instituten tot HRBS raakt uiteraard ook de drie aldaar aanwezige examencommissies. De voorzitters van de betrokken examencommissies hebben in dit studiejaar een aantal bijeenkomsten met de kwartiermaker en per 1 september van 2019 directeur van HRBS, de heer drs A.A.P. Feuerstake besprekingen gevoerd om de samensmelting van de examencommissies zo soepel mogelijk te laten verlopen. Met het oog op de latere toevoeging van RBS aan HRBS is de voorzitter van examencommissie RBS de heer drs F. de Swart volledig bij dit overleg betrokken.

In het studiejaar 2019-2020 zal de examencommissie IBK deel uitmaken van de examencommissie HRBS, waarbij de examencommissie IBK als één van de drie kamers verder gaat. De interne werkwijze binnen de kamer zal grotendeels gelijk blijven. HRBS breed zullen processen gestroomlijnd gaan worden. Met het oog op de toekomstige toetreding van RBS in HRBS is de examencommissie RBS betrokken bij dit stroomlijningsproces. In dat kader is er een voorzittersoverleg tussen de drie kamers en de examencommissie RBS, waarbij ook regelmatig met de directeur HRBS overlegd wordt.

De eerste aanzet tot de nieuwe examencommissie is de integratie van de ondersteuning, hetgeen op een natuurlijke wijze de administratieve processen van de vier examencommissies voor zover die door Osiris-Zaak niet al geüniformeerd waren, verder te harmoniseren. Examencommissie IBK gaat vanaf studiejaar 2019-2020 in dezelfde personele samenstelling verder als Examenkamer Management van Examencommissie HRBS.

Het studiejaar 2018-2019 stond voor de examencommissie dan ook in het teken van twee belangrijke transitie's: de transitie om het accent nog meer op de borging te leggen en daarnaast voor IBK als geheel de naderende samensmelting met COM en IFM tot HRBS.

3. Borgen van de kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

De borging van de kwaliteit van tentamens is sinds september 2010 de verantwoordelijkheid van de examencommissie. De toetscommissie IBK is de eerst uitvoerende in dezen, daartoe gemandateerd door de examencommissie. Hoewel er formeel sprake is van één toetscommissie blijkt in de praktijk dat elke opleiding met een eigen toetscommissie werkt. Een probleem hierbij was dat bij de opleiding BIM geen leden van de toetscommissie werden aangewezen door het management, totdat in januari de aangetreden interimmanager de noodzaak hiervan wel begreep en voor BIM twee leden in de toetscommissie zitting namen. Deze hadden de opdracht om de ontstane achterstand weg te werken en de borging van het de toetsen voor de resterende tijd van dit cursusjaar ter hand te nemen. De examencommissie heeft structureel overleg met de afzonderlijke toetscommissies, dan wel met de toetscommissies tezamen. In de mandatering van de examencommissie aan de toetscommissie staan richtlijnen aangegeven voor het beoordelen van de kwaliteit van de examens zowel voor- als achteraf, het beoordelen van de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van de tentamens en examens en voor het zorgdragen voor de borging van het (eind)niveau. De werkwijze van de toetscommissie en de bevindingen n.a.v. de uitvoering van het mandaat zijn besproken. Het mandaat is opgenomen in bijlage 2.

In het Platform van examencommissievoorzitters heeft de voorzitter van het College van Bestuur, drs M.J.G. Bormans, het belang van de borging van het eindniveau nogmaals benadrukt. De examencommissie heeft toe besloten om structureel vanaf de basis de borging van het eindniveau tegen het licht te houden.

De cursushandleidingen van het afstuderen van de vier opleidingen die onder de examencommissie vallen zijn kritisch doorgenomen. Om te beginnen viel het op dat bij de opleidingen BIM en HRM er geen sprake was van een afstudeercommissie maar van één cursushouder. Dit is een volstrekt ongewenste situatie, nu in principe iedere cursus twee cursushouders hoort te hebben en een afstudeercommissie uit drie of meer docenten met de bevoegdheid tot examineren op eindniveau behoort te hebben. Bij beide opleidingen is op aanwijzing van de examencommissie een afstudeercommissie geformeerd.

De afstudeerhandleiding van BIM bevatte het merkwaardige punt dat iemand tijdens de mondelinge verdediging van een ingeleverde scriptie die met een onvoldoende was gewaardeerd, deze onvoldoende alsnog tot een voldoende kon laten opwaarderen. De examencommissie heeft besloten dat deze situatie per onmiddellijk diende te worden beëindigd, hetgeen ook is gebeurd.

De afstudeerhandleiding van HRM was gesplitst in een handleiding voor de stage en een handleiding voor het onderzoek. De structuur van deze twee handleidingen was niet overzichtelijk, mede doordat vele zaken in beide handleidingen werden toegelicht, terwijl bovendien ook sommige verduidelijkingen verderop in de tekst in tegenspraakwaren met eerder gestelde zaken. De cursushandleidingen zijn beide aan de hand van op- en aanmerkingen van zowel de toets- als de examencommissie aangepast. Tevens is daarbij afgesproken om voor het studiejaar 2019-2020 de stage en het onderzoek te combineren in één cursus met een adequate cursusbeschrijving.

Aan het begin van het studiejaar zijn de opleidingsmanagers gevraagd opgave te doen van de docenten die in aanmerking komen om te worden aangewezen als examiner of examiner eindniveau. Na een controle door de examencommissie of aan de gestelde vereisten is voldaan wordt de betrokken docent aangewezen als examiner of examiner eindniveau. Bij het aanmelden van studenten die aan de afstudeervoorwaarden hebben voldaan, is een verplicht een lijst toegevoegd met daarop de namen van de bij het afstuderen van een bepaalde student betrokken docenten. Indien hier een docent wordt vermeld die niet bevoegd is, wordt de betrokken student niet geslaagd verklaard en wordt de opleiding verzocht tot een reparatie waarbij een wel bevoegde docent de niet bevoegde docent vervangt.

In het kader van de accreditatie van de opleiding HRM zijn er in het najaar kalibraties uitgevoerd. Ook bij de opleiding BDK is er extern gekalibreerd. Intern is er bij BIM niet gekalibreerd.

In mei bleek dat er onvoldoende kalibraties door zowel de docenten onderling als door de toetscommissie waren uitgevoerd. Om deze reden heeft de examencommissie zelf een aantal afstudeerscripties gekalibreerd en beoordelingsformulieren bekeken. Bij deze laatste bleek dat in een aantal gevallen de onderbouwing en het gegeven cijfer niet congrueerden. Met de betrokken opleidingen is de terugkoppeling van de bevindingen rond de kalibraties en de beoordelingsformulieren (die geen aanleiding tot ingrijpen gaven) uitgesteld tot het komende studiejaar.

De examencommissie IBK heeft in het schooljaar 2018-2019 de handleiding bij tentamens IBK voor de surveillanten, docenten en studenten toegepast, die in een eerder studiejaar is herschreven. Deze handleiding is via mail en publicatie op HINT ter hand gesteld.

De studenten hebben aan het begin van het schooljaar een nieuwsbrief van de examencommissie ontvangen met daarin onder andere een uitleg over de tentamenregels en de regels rond fraude en plagiaat. Daarnaast hebben alle studieloopbaancoaches een instructievideo met de tentamenregels ontvangen met het verzoek de inhoud van de video te delen met alle eerste- en tweedejaars studenten.

Een belangrijk aandachtspunt is dat een tentamen altijd moet worden gereviseerd door een op dat vakgebied gekwalificeerde docent. Op het voorblad staat vermeld door wie het tentamen is gecontroleerd. De examencommissie heeft geconstateerd dat deze procedure correct bij BDK, HRM en de Career Academy wordt uitgevoerd. Door de afwezigheid in het eerste half jaar van een toetscommissie bij BIM is over de tentamens uit de onderwijsperiodes 1 en 2 op het punt van reviews geen 100% zekerheid te geven.

Naast de handleiding voor schriftelijke tentamens heeft de examencommissie een plagiaatwijzer op HINT gepubliceerd. In de IBK-plagiaatwijzer geeft de examencommissie aan wat plagiaat (fraude) is en wat de mogelijke sancties zijn. Tevens zijn in de plagiaatwijzer richtlijnen opgenomen hoe plagiaat voorkomen kan worden.

Bij elke klassikale tentamengelegenheid is een lid van de examencommissie beschikbaar. Deze beschikbaarheid is vastgelegd in een rooster waarin staat welk examencommissielid wanneer is ingedeeld. In principe is degene die 'piket-dienst' heeft in het schoolgebouw aanwezig. Dit is bij uitzondering niet altijd het geval, maar dan is er wel telefonische bereikbaarheid om overleg te kunnen voeren. De examencommissie is aanwezig om een beeld te hebben van het verloop van de tentamens en om zo nodig bij fraudegevallen of andere binnen de competentie van de examencommissie vallende taken direct handelend te kunnen optreden.

Het nieuwe curriculum van de opleiding Bedrijfskunde is in september 2017 van start gegaan voor de reguliere eerstejaars studenten. Het onderwijs wordt ieder kwartaal afgerond in de vorm van een integraal assessment dat afgenomen wordt door twee assessoren. De examencommissie heeft geconstateerd dat organisatorische uitdagingen een risico vormen voor de kwaliteit van de toetsing. Hierover heeft de examencommissie regelmatig gesproken met de onderwijsmanager en de voorzitter van de curriculumcommissie. Er zijn kaders besproken waar een assessment minimaal aan moet voldoen.

Aan het einde van het studiejaar 2017-2018 heeft de examencommissie besloten om bij wijze van een pilot van alle eerstejaarsassessments (van één klas) een beeld- en geluidsopname te maken in het nieuwe studiejaar. In het studiejaar 2018-2019 is gebleken dat het maken van goede beeld- en geluidsopnames moeilijk was. De camera's werkten niet goed, het uploaden van het materiaal nam veel tijd in beslag etc. Het komende studiejaar zullen van alle mondelinge toetsen geluidsopnames worden gemaakt. Dit wordt HRBS breed uitgezet. De geluidsopnames zullen door de examencommissie en toetscommissie gebruikt worden voor de borging van deze vorm van toetsing. Bovendien heeft de examencommissie in dat geval de mogelijkheid om in geval van klachten de geluidsopnames voor advies voorleggen aan de toetscommissie.

Bij klachten van studenten over het tentamen wordt de cursushouder ook altijd gehoord. Dit om een zo evenwichtig mogelijk besluit te nemen dat bijdraagt aan draagvlak voor het genomen besluit en het handhaven van het niveau van de cursus.

Met de manager Bedrijfsvoering zijn de processen-verbaal van de tentamens doorgenomen en zijn er praktische afspraken gemaakt om zaken te verbeteren. Hierbij valt te denken aan een betere lokaalverdeling voor een rustige werkomgeving en de noodzaak van een surveillant op de gang die ook is aangesteld.

3.2. Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

Met de toetscommissie is ieder kwartaal overlegd. Hierbij was meestal alleen de voorzitter aanwezig, soms aangevuld met leden, soms ook een extra overleg met een opleidingstoetscommissie. Tijdens deze besprekingen werd de voortgang besproken, waarbij de examencommissie het beeld kreeg van een serieuze aanpak, waarbij alleen tijdgebrek bij BDK de realisatie van de uitvoering onder druk zette, terwijl bij BIM pas eind januari de toetscommissie in actie kon komen. De opleiding HRM heeft haar toetscommissie voldoende bemensd en voldoende tijd gegeven om haar taak naar behoren te verrichten. Bij de opleiding Bedrijfskunde was de toetscommissie ten opzichte van de HRM-opleiding wat kariger bedeed, maar aan het einde van het studiejaar voldoende geëquipeerd om voldoende borgingsactiviteiten voor het eindniveau te ontwikkelen. Bij de opleiding BIM was er volgens de manager geen capaciteit om de toetscommissie voor dit studiejaar te bemensen. De examencommissie ondervond grote weerstand bij haar verzet van de directie IBK en de betreffende manager tegen het niet aanwijzen van leden voor de toetscommissie. Pas in januari 2019, nadat een interim-manager was aangetreden, werd na wederom grote druk van de examencommissie een tweetal docenten benoemd in de toetscommissie.

Voor de resultaten per opleiding wordt verwezen naar de jaarverslagen van de toetscommissies in bijlagen 3 t/m 5.

De toetscommissie van BDK heeft het afgelopen jaar in het begin moeizaam gefunctioneerd. Dit kwam door onder meer het niet prioriteren van tijd voor de toetscommissie door de onderwijsmanager die begin 2019 is vertrokken. De nieuw aangetreden onderwijsmanager heeft direct in deze leemte voorzien, waardoor er wat betreft de borging van het eindniveau voldoende activiteiten zijn uitgevoerd. De reguliere en structurele beoordeling van cursuswijzers en toetsen die niet voor het eindniveau gelden daardoor wat te weinig aan bod gekomen. Komend studiejaar zal hier wel voldoende tijd voor worden ingeruimd. Overigens is de toetsing van het eerste en tweede jaar in portfolio's met een assessment vorm gegeven, waarbij er door meerdere examencommissieleden als assessor is opgetreden, waardoor er wel degelijk bij de examencommissie een beeld van de gang van zaken is gevormd. Dec twee aandachtspunten zijn het vastleggen van het assessment met een geluidsopname en de piekbelasting waardoor er een tekort aan assessoren is. Beide punten zijn met de onderwijsmanager besproken en voor beide punten zijn oplossingen die in het komende studiejaar ingevoerd zullen worden.

In de onderwijsperioden 3 en 4 van het studiejaar 2018-2019 bestond Toetscommissie BIM (TC-BIM) uit de volgende leden:

- Monique Meijer - van Dijk (vz)
- Hassan Alaou
- Arthur van der Molen

Deze TC-BIM heeft met grote voortvarendheid haar taak opgepakt en negen toetsen volgens het werkplan gecheckt op validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid en belasting/efficiëntie, consistentie met cursushandleiding, toetsmatrijs en curriculum.

De bevindingen tonen aan dat het mogelijk achterstallig onderhoud krachtig is aangepakt, hetgeen in het komende studiejaar zal moeten worden voortgezet.

Bij de cursus Beheer ICT (BIMBSL01-1) was cursushandleiding incompleet en niet conform het curriculum doordat twee losstaande cursussen ten onrechte gekoppeld waren.

De MC-toets was inzichtelijk en betrouwbaar, hoewel er twee vragen met stellingen waren, hetgeen niet meer is toegestaan bij MC-vragen. De benoemde proeftoets was evenwel nergens te vinden.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- Regel via Osiris de vele deelcijfers (geen schaduwboekhouding);
- Scheid de twee vakken conform het curriculum;
- Zorg dat proeftoets voorhanden is.

Over de cursus Development Fundamentals (BIMDEF01) heeft TC heeft de volgende opmerkingen c.q. verbeterpunten:

De toetsvorm is passend, maar de leerdoelen moeten expliciet worden geformuleerd in de toetsmatrijs. De toets is betrouwbaar omdat de vragen van de opdracht overeenkomen met wat de studenten tijdens de les hebben behandeld. Er werd echter geen toetsvoorbeeld via de leeromgeving beschikbaar gesteld voor de studenten. De studenten zijn tijdens de inzage van feedback voorzien.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- Studenten voorzien van een voorbeeldtoets die representatief is;
- De werkvormen aanpassen zodat de lessen zin krijgen (constructieve alignment toepassen).

Bij de cursus Kwantitatieve onderzoeksvaardigheden BIMKWA01 heeft de TC onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten: De toetsvorm is passend omdat de leerdoelen op laag kennisniveau zijn geformuleerd zijn.: De toets had qua betrouwbaarheid een lage Cronbach's alpha, maar volgens de literatuur van de psychometrie is een waarde tussen 0.4 en 0.6 acceptabel. De studenten hebben tijdens de les de mogelijkheid gekregen om met een representatieve toets te oefenen en de uitslagen zijn tijdens de les besproken waarbij ook feedback is gegeven. Het slagingspercentage was onder de 10%. De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- Studenten, die geen voorkennis hebben, de mogelijkheid bieden om een opfriscursus te volgen.
- Illustreren aan de hand van een statistiekprogramma zoals SPSS.
- Het vak binnen één onderwijsperiode uitvoeren in plaats van twee.
- Het lage slagingspercentage hangt wellicht samen met het feit dat de cursus voor de eerste keer is gegeven en geëxamineerd. De examencommissie zou graag zien dat de TC komend studiejaar naast deze aanbevelingen, ook het slagingspercentage in de gaten houdt.

Over de toets van de cursus Bedrijfskunde 6 - Financieel IT middelen (BIMBDK06)

De toetsvorm is schriftelijk. De plaats in het curriculum is 2^e leerjaar onderwijsperiode 3. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. Heeft de TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten:

De toetsvorm is passend omdat er aan de hand van de casus en de meerkeuzevragen verschillende soorten kennis niveaus getoetst worden. De relaties tot leerdoelen/literatuur/competenties zijn duidelijk maar sommige kennisniveaus passen niet bij de leerdoelen. Verplichte literatuur wordt niet helemaal gebruikt door de studenten.

De MC toets is betrouwbaar. Echter de Cronbach's alpha is niet van toepassing omdat de toets slechts 20 vragen bevat. Er zijn verschillende voorbeeldtoetsen beschikbaar gesteld in de leeromgeving door de docent. De meerkeuzevragen die in de cursushandleiding staan zijn niet representatief voor de echte toets.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- De leerdoelen moeten volgens de werkwoorden van de taxonomie van Bloom geformuleerd worden.
- De cesuur van de casus vermelden op het voorblad van de toets.
- Zorg dat proeftoets van de MC-vragen representatief is.

Over de cursus ICT-Lab 1 BI (LAB01-1) heeft de TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten:

De toetsvorm is passend, maar de leerdoelen kunnen beter expliciet worden genoemd gebruikmakend van de gerevideerde taxonomie van Bloom. De studenten moeten zelf literatuur (minimaal 250 pagina's) zoeken die passend is bij hun centrale vraag. Het is lastig voor de docent om dat te controleren. De TC heeft twee rapporten gecontroleerd, de een is met een voldoende afgerond en de andere met een onvoldoende. De rapporten zijn gecontroleerd a.d.h.v. de beoordelingsformulieren (rubric). Bij de studenten die een voldoende hebben gehaald, wordt er niet expliciet genoemd wat ze moeten doen om een hoger cijfer te behalen of wat ze goed hebben gedaan om dat cijfer te behalen. Deze toetsvorm is in ieder geval geschikt om de kennis en de competenties te toetsen. De studenten weten precies wat er van ze verwacht wordt.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- De verantwoording van de literatuur moet beter gecontroleerd worden;
- Het beoordelingsformulier, in dit geval de rubric, moet beter inzicht geven in waarom de studenten bijvoorbeeld een 7 hebben gehaald en geen 8;
- De leerdoelen moeten expliciet worden gemaakt.

Over de cursus State of the Art (BIMSOT01-1) merkt TC-BIM op dat het beheersniveau twijfelachtig is en moeilijk te beoordelen. Presentatie conform het curriculum ontbreekt. Een voorbeeld uitwerking en beoordeling en/of rubric zijn beschikbaar. Er is inzage en feedback mogelijk. De betrouwbaarheid is twijfelachtig en moeilijk te beoordelen.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder:

- Cursushandleiding: Het is niet duidelijk wie de cursushouder is en meer structuur aanbrengen in de cursushandleiding alsmede deze compleet maken;
- Waarde van de cursus m.b.t. tot het afstuderen aanbrengen.

Over de cursus Informatiebeveiliging (BIMITM03-1) merkt TC-BIM het volgende op:

De toetsvorm is schriftelijk (MC-toets) en is passend. De relaties tot leerdoelen/literatuur/competenties zijn duidelijk. De MC toets is betrouwbaar en inzichtelijk. Feedback is tijdens de inzage gegeven. Proeftoets is beschikbaar gesteld.

De examencommissie onderschrijft het door de TC gegeven advies aan de cursushouder dat er voor de kwaliteitsborging geen aanpassingen aan de examinering van deze cursus noodzakelijk zijn.

De toetsvorm van de cursus Design Build Iteration/Systeemrealisatie & testen (BIMSYO12-A) is een groepsopdracht en schriftelijke toets: de praktijkopdracht sluit beter aan bij de leerdoelen dan een schriftelijke toets. De toetsvorm is niet conform de Hogeschoolgids GO + S. De schriftelijke toets ontbreekt. Door tijdsnood van de docent is de schriftelijke toets niet afgenomen. In het nieuwe OER 2019-2020 is de schriftelijke toets er af gehaald.

Het meetinstrument is nu een verslag + product (Mendix). Er is voor de TC geen voorbeeld voorhanden. Die wordt nog ingeleverd bij docent. Er zijn rubrics voor bouw Mendix en testplan. De student kan inzage en feedback aanvragen bij docent. TC-BIM vraagt zich af wat er gebeurt als de applicatie het niet doet: wordt een student dan op de afzonderlijke onderdelen beoordeeld?

De examencommissie onderschrijft de door de TC getrokken conclusies en betreurt het dat i.v.m. tijdsnood einde leerjaar niet met cursushouder de conclusies zijn gedeeld:

- Deze cursus met 1 studiepoint verhogen;
- Werkvorm gebruiken waardoor 4 pag./uur minder belastend wordt b.v. duo's elkaar laten uitleggen.

De examencommissie voegt daaraan toe dat gezien de laatste vraag van TC-BIM het van belang is om de toetsvorm kritisch te beoordelen en zodanig aan te passen dat de vraag van TC-BIM niet meer opdoet.

De toetsvorm van de cursus Bedrijfskunde 3 - Productie Logistiek & MRP (BIMBDK03)

is schriftelijk. met MC vragen en een casus. Volgens Bloom is het K, B en T niveau. Er zijn hoor- en werkcolleges. De toets is representatief en het beheersniveau is passend. Het aantal toetsvragen is 25. De toetsvorm en normering zijn in cursushandleiding en op de toets goed verwoord. Voor de MC-

vragen staan voorbeelden op een website. Er is bij de inzage ook een feedback mogelijkheid. De toetsvorm is efficiënt in relatie tot aantal studenten als dit het enige vak is dat wordt gedoceerd.

De examencommissie onderschrijft de door de TC getrokken conclusies en betreurt het dat i.v.m. tijdsnood einde leerjaar niet met cursushouder de conclusies zijn gedeeld:

- Het aantal toetsvragen moeten er 20 of 40 zijn, omdat Seto met deze getallen werkt.
- Dit vak vraagt veel van de betreffende docent, omdat de casus met de hand moet worden nagekeken. Er kan nog eens goed naar de vorm gekeken worden om de tijdsbesteding van de docent te beperken.
- De examencommissie verzoekt de TC dringend deze conclusies zo snel mogelijk na de aanvang van het nieuwe studiejaar met de cursushouder te delen.

De examencommissie acht het logisch dat TC-BIM zo snel mogelijk na de aanvang van het nieuwe studiejaar met de desbetreffende cursushouder de bevindingen en adviezen zal delen.

Over het niet doorgaan van de kalibratiesessies is de examencommissie ongelukkig, nu de TC bij de afstudeercoördinator in het kader van het mandaat had geïnformeerd dat de TC voornemens was een kalibratiesessie te organiseren, maar dat deze vanwege de werkdruk bij de betreffende docenten, niet van de grond is gekomen. Het advies van de TC om komend studiejaar bij de onderdelen stage en afstuderen tijdig en goed te organiseren, wordt door de examencommissie nadrukkelijk onderstreept.

In de onderwijsperiodes 3 en 4 is er naast informele contacten één maal een formeel overleg gevoerd tussen de examencommissie en TC BIM. Ook hier speelde tijdsdruk een rol, waarbij de examencommissie de beperkte tijd van TC-BIM gezien de noodzaak van het borgen zoveel mogelijk in de borging wilde laten steken en het overleg vooral informeel te laten plaatsvinden. Voor komend studiejaar zal het formele overleg geïntensiveerd worden.

De examencommissie heeft TC-BIM in onderwijsperiode 3 en 4 drie verzoeken voor advies inzake klachten van studenten over toetsen van de OEC gestuurd. Het gaat om klachten over de volgende toetsen Development Fundamentals (BIMDEF01) en Beheer ICT (BIMBSL01-1) die in beide gevallen door TC-BIM ongegrond werden verklaard. De examencommissie heeft de ongegrondverklaring van het eerstgenoemde tentamen overgenomen, maar van het tweede tentamen niet, waarbij het verzoek van de interim-onderwijsmanager om de gezakten voor dit tentamen een extra kans te geven nu dit tentamen geen goed beeld gaf van de kennis en vaardigheden die bij dit tentamen hoorden, bij de examencommissie die toch al sterk neigde het tentamen de klachten gegrond en daarmee het tentamen ongeldig te verklaren, de doorslag gaf het tentamen ongeldig te verklaren.

De algemene adviezen van TC-BIM onderschrijft de examencommissie :

- Vanwege de diversiteit aan uitgewerkte cursushandleidingen adviseert de TC het hele team hetzelfde format te laten gebruiken;
- Zorg ervoor dat er voor alle cursussen proeftoetsen cq. voorbeeld uitwerkingen opdrachten inclusief beoordelingen beschikbaar zijn in cursushandleidingen of op Cumlaude;
- Plan in alle programma's van de cursussen structureel inzage- en feedbackmomenten en behandeling van de proeftoets cq. uitgewerkte opdrachten.
- Kijk nog eens goed naar toetsvorm en uitvoering van de toetsen van de instaptoetsen Nederlands en Engels.

De examencommissie voegt daaraan toe dat het van belang is dat de toetscommissie komend studiejaar alle cursushandleidingen kritisch beoordeeld, toeziet dat de gegeven adviezen

worden overgenomen en dat tweede lezers daadwerkelijk tegenlezen voordat ze akkoord gaan met een toets.

De Toetscommissie HRM (TC-HRM) 2018-2019 is samengesteld uit de volgende leden:

- Jos Touw (vz)
- Ben Brandenburg (Deeltijd)
- Peter Kuip
- Leo Scheffer
- Jeannet Sintemaartensdijk

TC-HRM stelt zich ten doel het optimaliseren van de kwaliteit van toetsen, procedures en planning van toetsen en is hiertoe gemandateerd door de OEC en heeft zich in 2018-2019 gericht op het adviseren van de onderwijsmanager, de cursushouders en de onderwijsexamencommissie (OEC) d.m.v. onderstaande werkzaamheden:

- voorbereidende werkzaamheden verricht in het kader van de accreditatie (oktober 2018)
- beoordelen van toetsen in opdracht van de OEC;
- bestuderen van studentevaluaties m.b.t. het onderdeel toetsen en waar nodig aanpassingen voorstellen;
- overleg met de OEC en de directie over de mandatering en taakopvatting van de toetscommissie.

In het mandaat van de OEC voor studiejaar 2018-2019 is opgenomen dat de TC jaarlijks alle toetsen op afstudeerniveau checkt, nieuwe toetsen en in een cyclus van zes jaar alle toetsen van de opleiding minstens eenmaal moet checken. Dit vraagt om een jaarplan dat een overzichtelijk planningsinstrument is, dat door een van de leden van de TC is opgezet en die het ook in beheer heeft.

In de verslagperiode is TC-HRM negen maal plenair bijeen geweest. Het screenen van de toetsen vond verder plaats in tweetallen in steeds andere samenstelling. Na screening ontving de cursushouder digitaal de bevindingen en aanbevelingen, die later mondeling werden toegelicht.

De TC-HRM heeft zich bij haar werkzaamheden gericht op hetgeen in het mandaat van de OEC staat. Naast de in het mandaat genoemde toetsen heeft de TC op verzoek van de OEC de *afstudeerhandleiding* van HRM Afstudeeronderzoek (HRMOND10V4) en Afstudeerstage (HRMSTA34V4) doorgenomen. O.a. op basis van die bevindingen zijn direct diverse aanpassingen gedaan door de afstudeercoördinator. De scheiding van stage en onderzoek leverde twee cursusbeschrijvingen op die de toets der kritiek niet konden doorstaan volgens de examencommissie. TC-HRM heeft op verzoek van de examencommissie deze twee cursushandleidingen van constructief commentaar voorzien.

Daarnaast zijn de volgende cursussen zijn door TC-HRM gescreend:

- HRMACC20V2 Accounting 2
- HRMMEO22V3 Business Ethics
- HRMHRM35V1 HRM overview portfolio
- HRMJUR15V2 Sociaal Recht, mondeling
- IBKHTD10 t/m 80, HTD minor

De verslagen zijn gearchiveerd op de I-schijf. Deze verslagen leveren geen op- of aanmerkingen van de examencommissie op.

De werkzaamheden van TC-HRM ter voorbereiding van de accreditatie in november 2019 betroffen het checken van alle cursushandleidingen op de informatie over de toetsing: zijn de leerdoelen, de toetsvorm, de toetseisen en de toetsmatrijs in de cursushandleiding opgenomen? Op dat laatste punt diende nog werk te worden verzet. Daarnaast heeft een lid van de TC en de Curriculum Commissie een inventarisatie gemaakt van alle toetsen van elke cursus. Wat opviel is dat het aantal (summatieve) toetsen hoog is. Geluiden van studenten en docenten over toetsdruk, werden daarmee bevestigd.

Het is voor de TC-HRM niet vanzelf duidelijk of en hoe de cursushouder de aanbevelingen van de TC toepast in de volgende toets. De TC heeft ten behoeve van de PDCA-cyclus het plan om vanaf 2019-2020 juist in time de bevindingen nogmaals te mailen aan de cursushouder met het verzoek terug te geven wat er met de aanbevelingen wordt gedaan. De examencommissie ondersteunt dit plan van harte.

De TC-HRM heeft de onderwijsmanager-HRM in het kader van verminderen van de toetsdruk geadviseerd via bijv. een scholing voor docenten aandacht te besteden aan formatieve toetsing/assessment. Dit advies neemt de examencommissie over en zal dit ook aan de andere onder de Kamer management vallende opleidingen aanbevelen.

Het verzoek van TC-HRM aan de examencommissie op basis van de constatering dat het aantal mondelinge toetsen is toegenomen, om richtlijnen te formuleren voor het afnemen van mondelinge toetsen, die validiteits- en betrouwbaarheidsproblemen met zich kunnen meebrengen, heeft de aandacht van de examencommissie. Het vastleggen van het geluid van mondelinge tentamens is met ingang van studiejaar 2019-2020 door Examencommissie HRBS instituutbreed reeds afgesproken. Over verdere richtlijnen en aanwijzingen rond mondelinge tentamens zal het komende studiejaar met betrokken partijen nader overlegd worden.

De examencommissie is verheugd dat deze toetscommissie haar werk serieus opvat en zij is daarmee een voorbeeld voor de andere opleidingen van het voormalig IBK.

3.3. Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie

Zoals in vorige jaarverslagen steeds is vermeld, was ook dit jaar in feite geen sprake van één instituutsbrede toetscommissie. De toetscommissie als geheel functioneert in feite niet zoals destijds met de directeur IBK en het managementteam was afgesproken. De drie afzonderlijke toetscommissies laten een wisselend beeld zien: een actieve toetscommissie HRM, een toetscommissie BDK en het eerste half jaar geen toetscommissie BIM. De resultaten van de werkzaamheden van deze in feite twee en een halve toetscommissies zijn navenant. De opleidingen HRM en halverwege het jaar ook BIM hebben serieus werk gemaakt van de toetscommissie, door voldoende bemensing en beschikbare tijd beschikbaar te stellen zodat deze toetscommissies actief aan de slag hebben kunnen gaan. Bij TC-HRM heeft een vierjarenplan het daglicht gezien. Bij BDK bleef een en ander wat onderbelicht, hetgeen wellicht mede is veroorzaakt door de vergrote werkdruk van de docenten door het grote tijdsbeslag dat het nieuwe curriculum met (te) veel arbeidsintensieve assessments enerzijds en de onrust in de opleiding door en na het vertrek van de onderwijsmanager halverwege het studiejaar tot het moment dat de nieuwe onderwijsmanager na een aantal maanden aantrad. De borging van de assessments zal in ieder geval moeten worden versterkt voor alle assessments vast te leggen met een geluidsopname. Dit om objectief te kunnen vaststellen wat er al dan niet besproken is tijdens een assessment. Daarnaast valt het op dat de wijze van invullen sterk per docent kan verschillen. Dit is een aandachtspunt voor het volgende studiejaar.

De borging van de toetsen bij de Career Academy verliep via de drie gescheiden toetscommissies met deeltijd-docenten die als linking pin in een voltijdtoetscommissie zitting hadden.

In januari 2018 is door de examencommissie, nadat de onderwijsmanager van BIM benoemd was tot onderwijsmanager bij IFM, het aanwijzen van twee toetscommissarissen bij BIM afgedwongen. De aangewezen toetscommissarissen hebben met voortvarendheid hun taak opgepakt. In de maanden die daarop volgden bleek dat de tijdelijke afwezigheid is van een toetscommissie die met een toetsbeleid toetsen en kalibraties controleert, schadelijk is.

Het absolute dieptepunt was de spijtige noodzakelijkheid een afgenomen en reeds beoordeeld tentamen alsnog in zijn geheel ongeldig te verklaren, nadat de interim-onderwijsmanager een verzoek had ingediend om de gezakte studenten voor dit tentamen een extra kans geven nu het tentamen geen getrouw beeld van de kennis van de getentamineerde stof had kunnen geven. De door de studenten aangespannen beroepszaak tegen dit besluit is in het nieuwe studiejaar 2019-2020. Het College van Beroep voor de Examens heeft het beroep toegewezen louter op de grond dat de cijfers te lang in Osiris hebben gestaan, waardoor de studenten mochten blijven vertrouwen op deze uitslag.

De in het mandaat opdragen taken zijn aan het eind van het schooljaar geëvalueerd. De toetscommissie HRM heeft een groot gedeelte van deze taken vervuld. De toetscommissie BIM heeft in de tweede helft van het studiejaar flink aan de weg getimmerd. Bij BDK is er, anders dan uit de kwartaalgesprekken bleek, minder tot stand gebracht dan uit de gesprekken gedurende het jaar mocht worden verwacht. Het komende studiejaar zal één toetscommissie voor de onder de Kamer Management vallende opleidingen actief zijn. De examencommissie heeft dit met de betrokken opleidingsmanagers afgesproken, waarbij de goed lopende toetscommissie van HRM zal worden uitgebreid met een of meer leden van de andere drie opleidingen.

De ontvangen jaarverslagen van de toetscommissies geven een beeld van de activiteiten, maar een lijn van opgesteld plan, uitvoering plan, bevindingen, conclusies en aanbevelingen is nog niet echt

zichtbaar. Komend studiejaar zal de toetscommissie in een dergelijk format de activiteiten moeten gaan samenvatten.

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

De examencommissie heeft met de betrokken opleidingsmanagers afgesproken dat er in het studiejaar 2019-2020 één toetscommissie zal zijn, waarbij de goed lopende toetscommissie van HRM zal worden uitgebreid met een of meer leden van de andere drie opleidingen.

Met de opleidingsmanagers zijn afspraken gemaakt over de inrichting van een stevige afstudeercommissie, de verplichting om ten minste twee maal per jaar alle docenten met een examenbevoegdheid op eindniveau verplicht te laten kalibreren, waarna de resultaten (bevindingen, conclusies) schriftelijk aan de toets- en examencommissie worden toegezonden.

Dit wordt door de examencommissie gecontroleerd in het nieuwe studiejaar 2019-2020.

3.5. Trends of aandachtspunten

De hierboven in paragraaf 3.2 genoemde punten van aandacht, follow-up of controle op de voortgang zullen met een voortganglijst door de examencommissie worden gemonitord.

Het functioneren van een kamerbrede toetscommissie zal in het volgende studiejaar nauwgezet worden gevolgd. Om deze reden zal er één lid van de examencommissie deel uit gaan maken van de kamerbrede toetscommissie.

De noodzaak om op gezette tijden te kalibreren wordt beter gevoeld: aan de examencommissie de taak dat management en docenten komend jaar deze noodzaak als volstrekt natuurlijk gaan ervaren.

De borging van de kwaliteit van assessments zal in ieder geval worden uitgebreid door alle assessments op geluidsband te laten vastleggen. Daarnaast zal de wijze van afnemen, zeker nu de inhuur van toneelspelers is afgeschaft, zodanig moeten worden aangepast dat enerzijds de kwaliteit behouden blijft en anderzijds de planning zodanig is dat de inzet van alleen bevoegde docenten van de eigen opleiding haalbaar is.

Bij het aanwijzen van docenten met een bevoegdheid tot examineren al dan niet op eindniveau zal in de nabije toekomst nader gespecificeerd moeten worden op de bij de betreffende docent aanwezige vakkennis.

Door de komst van assessments als toetsvorm zal bij de aanwijzing ook de bevoegdheid tot het afnemen van assessments geïntegreerd moeten worden. In eerste instantie zal het gaan om het volgen van een cursus, maar het zal uiteindelijk toch moeten gaan om een certificaat van een met succes afgesloten traject, wat meer inhoudt dan bewezen fysieke aanwezigheid. In dit kader zal ook de kwaliteit van de schriftelijke vastlegging van de resultaten per docent minder moeten verschillen.

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

Onder de in hoofdstuk 3 omschreven omstandigheden met betrekking tot de toetscommissies heeft de examencommissie gekozen om voor de borging van het eindniveau niet de resultaten van de toetscommissies af te wachten, maar dit zelf ter hand te nemen. De examencommissie heeft in het studiejaar 2018-2019, samen met het externe lid en/of de toetscommissie alle cursushandleidingen grondig van feedback voorzien. Deze feedback is met de betrokken onderwijsmanager, afstudeercommissie en toetscommissie besproken en is/wordt verwerkt in de nieuwe handleidingen.

De examencommissie heeft, toen zij zag aankomen dat er minder gekalibreerd was dan wenselijk, een aantal afstudeerwerken gekalibreerd waarbij er geen bijzonderheden rondom de beoordeling naar voren zijn gekomen.

4.2. Betrokkenheid 'externen' daarbij

Tot nog toe hebben externe deskundigen een adviserende rol in het feitelijke proces van examinering, tenzij zij door de examencommissie zijn aangewezen als examinerator. Alleen de opleiding HRM heeft externen die als examinerator optreden. De examencommissie heeft alle voorgedragen externen gescreend op bewezen behaalde diploma's met daarnaast een actueel cv.

Bij de opleidingen van IBK zijn er weinig externe verbanden, zeker als het gaat om het beoordelen van elkaars werk.

4.3. Bevindingen van de examencommissie daarbij

De kwaliteit van de cursushandleidingen is lopende het studiejaar een aandachtspunt gebleken dat meer aandacht behoefde dan verwacht. De afstudeerhandleiding van de opleiding HRM was herschreven nadat tijdens de accreditatie was gebleken dat het stagedeel te weinig uit de verf kwam ondanks het gewicht dat er in studiepunten aan was toegekend. Het resultaat was twee cursushandleidingen met veel overlappende teksten en een niet geheel logische volgorde in de behandelde onderwerpen. Een gerepareerde versie zag daarna het daglicht met de afspraak dat komend studiejaar de het afstudeeronderzoek en de stage weer één cursus zouden vormen met een goed leesbare en logisch ingedeelde cursushandleiding. Voor de herfstvakantie zal de examencommissie het concept ontvangen opdat tijdig voor het begin van de derde onderwijsperiode een voldragen cursushandleiding beschikbaar zal zijn. Tevens is er op aangedrongen om de verantwoordelijkheid voor het afstuderen bij HRM bij een afstudeercommissie te beleggen in plaats van één persoon.

Ook bij BIM bleek slechts een docent verantwoordelijk te zijn voor het afstuderen. Ook hier is toen snel een afstudeercommissie geformeerd. Inmiddels bleek dat bij BIM het afstuderen de merkwaardige

situatie kende dat als de scriptie (net) onvoldoende was, men toch mondeling mocht doen waarbij aan de hand van het mondeling de beoordeling van de scriptie naar boven kon worden bijgesteld. Na een aantal indringend gesprekken is deze praktijk beëindigd, met de afspraak dat in het komende studiejaar de cursusbeschrijving op dit punt zou worden aangepast.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

De afstudeercursushandleidingen van HRM zijn enigszins gerepareerd met de afspraak dat komend studiejaar er een geïntegreerde afstudeercursushandleiding zal worden geconcipieerd onder de verantwoordelijkheid van een afstudeercommissie bestaande uit drie docenten die bevoegd zijn om op eindniveau te examineren. .

Bij BIM zal de afstudeercursushandleiding ook worden bijgewerkt en zal de parttime docent die de cursushouder van het afstuderen was, worden opgenomen in een afstudeercommissie bestaande uit drie docenten die bevoegd zijn op het eindniveau te examineren.

Het afstuderen bij BDK en de Deeltijd gaven geen aanleiding tot herziening van de cursushandleiding.

Om de borging door de examencommissie te completeren is er in juni een kalibreersessie gehouden, waarbij bleek dat de beoordeling door de docenten iets hoger uitkwam dan tijdens de kalibratie van de examencommissie. Dit is aanleiding om de opleidingen op te dragen zowel in het najaar als in het voorjaar een kalibratiesessie te organiseren waaraan in ieder geval alle bij het eindniveau betrokken docenten aanwezig moeten zijn. Van dergelijke sessies zal de examencommissie een inhoudelijk verslag met uitkomsten en conclusies ontvangen. Daarnaast zal de toetscommissie per kwartaal aan de hand van een vastgestelde lijst van te onderzoeken cursussen en toetsen aangeven welke vorderingen zijn gemaakt op het gebied van beoordeling en kalibratie.

Over de noodzaak van het leggen en onderhouden van externe contacten waarbij onder meer onderling werken kunnen worden uitgewisseld voor kalibratiedoeleinden is niet besproken, maar zal komend studiejaar wel onder de aandacht van het management worden gebracht.

4.5. Trends of aandachtspunten

De examencommissie zal er op toezien dat in het studiejaar 2019-2020 minimaal twee kalibratiesessies met alle examinatoren op eindniveau zullen plaatsvinden, waarbij een verslag met conclusies van deze sessies naar zowel de examencommissie als de toetscommissie wordt gestuurd.

De examencommissie ziet grote voordelen in externe uitwisseling van afstudeerscripties ten behoeve van de kalibratie. Met de onderwijsmanagers zal worden besproken op welke wijze en met welke hogescholen deze uitwisseling plaats kan vinden.

De examencommissie zal de cursushandleidingen (eindniveau) controleren op het doorvoeren van de uitgebrachte aanwijzingen.

5. Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

De kaders voor de toetsing die door de Hogeschool Rotterdam en door het Instituut voor Bedrijfskunde zijn opgesteld voor de opleidingen vormen de interne kaders. De kaders die wettelijk zijn vastgelegd, zijn de externe kaders.

De interne kaders zijn:

- De Onderwijs- en Examenregeling zoals opgenomen in de Hogeschoolgids
- Toetsbeleid Instituut voor Bedrijfskunde 2013-2018
- Taakomschrijvingen IBK (2013)
- Handboek Kwaliteit IBK (2013)
- Het opleidingsprofiel van elke opleiding

De externe kaders zijn:

- De wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW)
- Het accreditatiekader van de NVAO (met name standaard 3)
- “Boekhouder of wakend oog” – onderwijsinspectie
- “Geslaagd”, handreiking examencommissies – HBO raad
- De afstudeerichtlijnen van de HBO-raad
- Het landelijk beroepsprofiel waartoe opleidingen hun studenten opleiden
- De Dublin Descriptoren
- Het Europees kwalificatiekader
- De tien generieke kwalificaties die voor de hbo- bachelor door de commissie Franssen
- Rapport ‘Vreemde ogen dwingen’ van commissie Bruijn

Het Instituut voor Bedrijfskunde heeft in het toetsbeleid uitgangspunten en streefdoelen geformuleerd.

De examencommissie heeft in aanvulling op de bovengenoemde kaders een algemeen kader afgegeven voor het afnemen van assessments waarin het volgende is aangegeven:

- Een assessment wordt altijd door twee examinatoren beoordeeld.
- De examinatoren zijn vakinhoudelijk deskundig.
- Een ervaren examinerator wordt gekoppeld aan een ‘minder ervaren’ examinerator.
- De assessmentformulieren worden met een onderbouwing ingevuld.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

De opleidingen HRM en BIM hanteren een toetsinstrumentarium dat bestaat uit een gevarieerde combinatie van toetsvormen waardoor recht wordt gedaan aan de verscheidenheid in gebruikte onderwijsvormen die de studenten motiveren en stimuleren tot het gewenste leergedrag.

Bij de opleiding BDK en de Career Academy heeft de examencommissie een beperkte variatie geconstateerd die overigens wel een goede aansluiting op de beroepspraktijk biedt.

De examencommissie heeft geconstateerd dat bij mondelinge tentamens om organisatorische redenen de neiging bestaat met één examinator te willen volstaan terwijl dit in strijd is met artikel 11.5 Hogeschoolgids. Hier is actief met succes op toegezien.

Bij MC-tentamens is een objectieve beoordeling van de resultaten essentieel voor de validiteit van dit soort tentamens. Bij handmatig nakijken is deze objectieve beoordeling per definitie onmogelijk. Dit is de reden om bij alle MC-tentamens de uitslag via SETO tot stand te laten komen. Bij tentamens die in de maand januari worden afgenomen waarbij de uitslag voor 1 februari bekend moet zijn in verband met een mogelijke uitschrijving van de opleiding wordt hier in voorkomende gevallen van afgeweken zonder toestemming van de examencommissie. Dit is een onderwerp dat komend jaar met de onderwijsmanagers zal worden besproken.

5.3. Trends of aandachtspunten

De examencommissie zal in het overleg met de onderwijsmanagers een zwaarder accent geven aan de instandhouding van een effectief en adequaat monitor- en beheersingssysteem dat is toegerust op het regelmatig evalueren en beheersen van de kwaliteit van de toetsinstrumenten dat recht doet aan de eisen die gesteld worden aan het (eind)niveau van de opleiding.

Voor komend studiejaar is de organisatie van mondelinge tentamens, gelet op de neiging om van artikel 11.5 Hogeschoolgids af te wijken, onderwerp van nader gesprek met het management.

Bij vernieuwingen van het curriculum is het van belang dat de variatie in toetsvormen aanwezig blijft.

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantallen vrijstellingen

Het proces met betrekking tot de vrijstellingsverzoeken wordt georganiseerd door de examencommissie. De ondersteuner van de examencommissie zorgt ervoor dat het verzoek van de student, voorzien van het vereiste bewijsmateriaal naar de betrokken cursushouder en/of curriculumcommissie wordt verstuurd voor een advies. Vervolgens wordt het gehele dossier, inclusief advies van de cursushouder en/of curriculumcommissie, aan de examencommissie overhandigd. In een aantal gevallen was de termijn waarbinnen een advies wordt gegeven langer dan wenselijk.

De examencommissie beoordeelt de gegeven adviezen. Bij een negatief advies wordt bekeken of de cursushouder een duidelijke argumentatie heeft gegeven. Indien dat niet het geval is, wordt de cursushouder verzocht die alsnog te geven. Voordat er een definitieve afwijzing plaatsvindt, kan de student gebruik maken van zijn recht gehoord te worden door de examencommissie.

De examencommissie geeft het definitieve oordeel, waarna de afhandeling plaatsvindt door het bedrijfsbureau of de onderwijsondersteuning.

Door een wijziging in het examenprogramma bij de opleiding BDK heeft de examencommissie geconstateerd dat er minder vrijstellingsverzoeken worden ingediend, dan wel gehonoreerd kunnen worden.

De opleidingsondersteuners dienen bij de examencommissie rechtstreeks (buiten Osiris Zaak) verzoeken in tot de verlening van categoriale vrijstellingen. Het gaat dan om de instroom van AD studenten, zowel VT als DT.

	2018/'19	2017/'18	2016/'17	2015/'16	2014/'15
Verleende vrijstellingen					
BKM	toegekend afgewezen	1 toegekend 1 afgewezen	56 toegekend 4 afgewezen	37 toegekend 12 afgewezen	31 toegekend 13 afgewezen
HRM	3 toegekend 0 afgewezen	3 toegekend 0 afgewezen	3 toegekend 0 afgewezen	2 toegekend 4 afgewezen	5 toegekend 1 afgewezen
TB	n.v.t.	n.v.t.	1 toegekend 1 afgewezen	1 toegekend 3 afgewezen	1 toegekend 4 afgewezen
BIM	1 toegekend 3 afgewezen	1 toegekend 3 afgewezen	6 toegekend 2 afgewezen	33 toegekend 4 afgewezen	3 toegekend 1 afgewezen
AD-OFM	n.v.t.	33 toegekend 3 afgewezen	23 toegekend 16 afgewezen	63 toegekend 0 afgewezen	30 toegekend 0 afgewezen
Totaal	38 toegekend 7 afgewezen	38 toegekend 7 afgewezen	89 toegekend 23 afgewezen	136 toegekend 23 afgewezen	115 toegekend 19 afgewezen

6.2. Trends of aandachtspunten

Op last van het College van Beroep voor de Examens zijn twee vrijstellingen van 150 studiepunten verleend, waarmee het volgens de OER toegestane maximale 120 studiepunten is overschreden. De examencommissie is met deze uitspraak ongelukkig en volgt nauwkeurig de jurisprudentie in en buiten de hogeschool over dit onderwerp.

In verband met de studeerbaarheid van het programma is het van belang dat als een cursushouder of een curriculumcommissie om advies over één of meer vrijstellingen wordt gevraagd dat deze binnen afzienbare tijd worden beantwoord.

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

In het studiejaar 2018-2019 hebben er geen collectieve scholingsactiviteiten plaatsgevonden. Arthur Stenfert Kroese (voorzitter) en Arend Keemink (lid) zijn gestart met een traject voor het behalen van het SKE-certificaat.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Naam	Commissie	Status BKE / SKE
J.A. Stenfert Kroese	Examencommissie IBK	SKE assessment maart 2020
S.M. Hendriks	Examencommissie IBK	BKE-traject afronding naar verwachting in december 2019
A.J. Keemink	Examencommissie IBK	SKE assessment maart 2020
K. van Brakel	Examencommissie IBK	BKE deelname certificaat
J.M.A. van Haagen	Toetscommissie BDK	SKE assessment maart 2020
S.E. Stuij	Toetscommissie BDK	-
J.E.C.V. Curie	Toetscommissie BDK	BKE-certificaat behaald
J. Touw	Toetscommissie HRM	SKE assessment november 2019
L.J.A. Scheffer	Toetscommissie HRM	-
J.M. Sintemaartensdijk	Toetscommissie HRM	BKE-traject gestart, afronding naar verwachting in februari 2020
M. Meijer-van Dijk	Toetscommissie BIM	BKE-traject gestart
H. Alaoui	Toetscommissie BIM	BKE-traject gestart
A. van der Molen	Toetscommissie BIM	SKE-traject gestart

7.3. Trends of aandachtspunten

Een aandachtspunt voor de examencommissie is de voortgang bij de opleidingen voor wat betreft het behalen van het BKE-certificaat door iedere examiner voor 2021. Dit is onderwerp van gesprek geweest met de verschillende onderwijsmanagers. Bij de opleiding BIM is een deel van de examinatoren in april 2019 gestart met het behalen van hun BKE-certificaat. De examencommissie heeft dit als voorwaarde gesteld voor wat betreft de benoeming als examiner.

De opleidingen zullen in het studiejaar 2019-2020 voor alle examinatoren de cursus 'BKE in een week' aanbieden.

De BKE en SKE certificering staat hogeschoolbreed onder druk door een gebrek aan capaciteit bij de HR academy. Wie in het najaar van 2019 zijn BKE of SKE certificering wil afronden, kan pas in het nieuwe studiejaar deelnemen aan het assessment.

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

Voor de benoeming/aanwijzing van examinatoren is gebruik gemaakt van de in april 2014 door het College van Bestuur vastgesteld profiel van een examinator. Voor interne examinatoren is vrij strak aan dit profiel vastgehouden. Om dit te valideren is bij personeelszaken navraag gedaan over diploma's en onderwijservaring. Daarnaast zijn de cv's van de betreffende examinatoren bestudeerd. De uitkomsten hiervan zijn per examinator in een schema gezet en ter verificatie naar de onderwijsmanager gestuurd en bij twijfel besproken.

Er zijn geen examinarschappen ingetrokken. Wel is een aantal examinarschappen door uitdiensttreding beëindigd.

De ervaringen met het gebruik van deze profielschets zijn overwegend positief. Bij BIM voltijd kwam door een tekort aan examinatoren op eindniveau het verzoek om in een aantal gevallen dispensatie te verlenen. Een groot deel van het team had of geen didactische aantekening, of had een bachelorsniveau als hoogst genoten opleiding. De examencommissie heeft tijdelijke dispensatie verleend, met dien verstande dat het BKE-traject voor BIM-docenten in onderwijsperiode 4 van start zou gaan.

Ook bij de opleiding BDK is er dispensatie verleend aan een aantal examinatoren. De betreffende examinatoren voldeden op het moment dat de toetsing plaatsvond niet aan alle criteria. Het ging hierbij vooral om de geringe onderwijservaring en/of een gebrek aan een didactische aantekening. Deze examinatoren zijn door de examencommissie benoemd onder de voorwaarde dat zij samen met een ervaren examinator de toets beoordelen en dat zij op korte termijn zouden starten met het BKE-traject.

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

De opleidingen Human Resource Management, de "oude" deeltijdopleidingen van de Career Academy (dus die onderdelen van de opleidingen die geen deel uitmaken van de pilot flexibilisering) en BIM maken bij hun afstudeertraject al meerdere jaren gebruik van externe examinatoren. Voor de aanwijzing van die examinatoren is ook daar gebruik gemaakt van het al eerder genoemde profiel. Alleen wordt daar niet gekeken naar didactische aantekening dan wel ervaring in het onderwijs. Opleidingsniveau en ervaring in het beroepenveld worden hier wel gehanteerd. Ervaring in het onderwijs is een pre.

8.3. Trends of aandachtspunten.

Het aantal assessments van de opleiding BDK trok een zware wissel op het organisatorisch vermogen van deze opleiding. Er waren teveel assessments voor het aantal beschikbare assessoren. Als noodverband werden assessoren van andere instituten buiten de Hogeschool Rotterdam ingevlogen. Dat moet in de toekomst worden voorkomen.

Daarnaast zou in de profielschets examinatoren een bepaling omtrent kennis/kunde/certificering omtrent het afnemen van assessments moeten worden opgenomen. De examencommissie heeft onder andere aangegeven dat in het studiejaar 2019-2020 assessoren een assessorentraining behaald moeten hebben.

Verder is een aandachtspunt de actualisering van de mutaties in de lijsten van interne en externe examinatoren. Het zou wenselijk zijn dat de onderwijsmanagers, of de opleidingsondersteuners, vanuit hun eigen initiatief deze mutaties aanleveren.

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van de betrokkenheid

De accreditatie van de opleiding HRM in oktober 2018 was door de betreffende onderwijsmanager zeer zorgvuldig voorbereid. De examencommissie heeft geparticipeerd in deze grondige voorbereiding. De proefaccreditatie die de hogeschool aanbiedt, gaf wat punten van aandacht in de voorbereiding op de externe accreditatie. Wel moet worden opgemerkt dat zowel toon als inhoud van de proefaccreditatie weinig overeenkomst met de externe accreditatie vertoonde. Iets wat bij eerdere accreditaties de examencommissie ook al was opgevallen. Tijdens de accreditatie heeft de voorzitter van de examencommissie de rol van de examencommissie, de betrokkenheid bij de borging en met name de wijze waarop het eindniveau wordt geborgd toegelicht, een en ander in samenspraak met vertegenwoordigers van de toets- en curriculumcommissie.

9.2. Effecten van de betrokkenheid

Het algemeen eindoordeel van de accreditatiecommissie over de HRM-opleiding voltijd en deeltijd luidde als volgt: Het voldoende gekwalificeerd docententeam van de hbo-bacheloropleiding Human Resource Management van de Hogeschool Rotterdam zorgt ervoor dat het afnemende werkveld beschikt over startbekwame hbo-afgestudeerde HRM'ers die vakinhoudelijk en wat vaardigheden betreft voldoende zijn toegerust.

- Het auditpanel beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de doelstellingen en eigen profilering als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 2 met betrekking tot het programma, het personeel en de voorzieningen als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau als 'voldoende'.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel tot het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-bacheloropleiding Human Resource Management van de Hogeschool Rotterdam in zowel de voltijdse- als deeltijdse variant. Het panel adviseert de NVAO dan ook de hbo-bacheloropleiding Human Resource Management van de Hogeschool Rotterdam opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

De examencommissie ziet in dit oordeel het effect van haar betrokkenheid terug. Met name de standaarden 3 en 4 geven aan dat een substantiële verbetering mogelijk is. De vervanging van een afstudeercoördinator door een afstudeercommissie, het samenvoegen van de stage en het onderzoek bij het afstuderen en de noodzaak veel intensiever op een gestructureerde wijze te kalibreren zijn speerpunten voor het komende studiejaar.

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van de betrokkenheid

De opleiding Bedrijfskunde is twee jaar geleden gestart met een volledig herzien curriculum, waarbij de toetsing door middel van assessments plaatsvindt. Assessments als toetsvorm lijken op dit moment een hype in onderwijskundige kringen te zijn. Deze toetsvorm is zeker een verrijking naast de reeds langer in zwang zijnde methoden als zoals open vragen, multiple choice, praktijkverslagen en mondelinge presentaties. De keuze om de toetsing geheel in assessments te laten plaats vinden is naar het oordeel van de examencommissie te eenzijdig. Verschillende toetsvormen, waarbij de keuze van de toetsvorm wordt bepaald door de te toetsen stof, verdient de voorkeur.

Deze nieuwe vorm van toetsing ging gepaard met organisatorische uitdagingen. Bij de opleiding Bedrijfskunde, waar assessments nu de enige toetsvorm in de eerste twee studiejaar zijn, leidt dit tot grote personele problemen, aangezien in korte tijd een (te) groot aantal gekwalificeerde docenten beschikbaar moet zijn. De examencommissie heeft geconstateerd dat dit een risico vormt voor de kwaliteit van de toetsing. De examencommissie is hierover in gesprek gegaan met de onderwijsmanager BDK, de heer drs L.J.M. Peters, en de voorzitter van de curriculumcommissie BKM, mevrouw drs C.J. de Jonge.

Van de suggestie van de directeur IBK om dan de assessments door één beoordelaar te laten beoordelen, heeft de examencommissie met verbazing kennis genomen. Verbazing dat bij IBK op directieniveau wordt voorgesteld een elementaire regel van de Hogeschoolgids (artikel 11.5 “Bij een mondeling tentamen zijn als regel minimaal twee examinatoren aanwezig”) te schenden. Een noodoplossing was noodzakelijk om studenten niet de dupe te laten worden. Deze oplossing is gevonden door eenmalig en bij wijze van uitzondering docenten die formeel nog niet bevoegd waren, een tijdelijke bevoegdheid te geven om de assessments af te nemen mits de andere docent wel gekwalificeerd en daardoor bevoegd was. Daarnaast moesten er docenten van andere hogescholen worden ingezet om dit probleem op te lossen.

De deeltijdopleidingen van het instituut IBK participeerden, samen met de deeltijdopleidingen Commerciële Economie (van het Instituut COM) en Finance en Control (van het Instituut IFM) in de pilot flexibilisering onderwijs. De examencommissie heeft in het kader van die pilot regelmatig overleg gevoerd met de heer R. Bouwhuis (in zijn rol als manager Innovatie) en mevrouw M. Haasnoot (in haar rol als programmaleider Career Academy). Discussies zijn o.a. gevoerd over het instroombeleid m.b.t. nieuwe studenten waar het gaat om aanverwante opleidingen.

De examencommissie is daarnaast zo vrij geweest waar zou kunnen gaan om organisatorische problemen bij de bemensing van Assessments, aangezien ook de Career Academy alleen assessments als toetsinstrument gebruikt.

10.2. Effecten van de betrokkenheid

Komend studiejaar is er een structurele oplossing, zo verzekerde de nieuwe onderwijsmanager van Bedrijfskunde op 1 oktober 2019, waardoor noodgrepen als het tijdelijk bevoegd verklaren van nog niet bevoegde docenten niet meer nodig zullen zijn.

Een wijziging van de opzet van assessments waaronder het niet meer inhuren van acteurs waardoor de assessoren een actieve rol tijdens het veranderde assessment zullen hebben, terwijl de benodigde tijd nu ook is afgestemd op de beschikbare tijd van het assessorenteam van BDK, zijn onderdelen van de structurele verandering waardoor genoemde noodgrepen niet meer nodig zullen zijn.

De curriculumcommissie Bedrijfskunde heeft aangegeven andere assessmentvormen te onderzoeken, zodat herhaling van het probleem rondom de bemensing volgend studiejaar wordt voorkomen. Samen met de voorzitter van de curriculumcommissie zijn er toetskaders geschetst waar een assessment minimaal aan moet voldoen. Bovendien is HRBS breed besloten om in het volgende studiejaar alle mondelinge toetsvormen op te nemen (geluid). De examencommissie blijft de ontwikkelingen nauwlettend monitoren.

11. Beoordeling van programma's op maat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

In het collegejaar 2018-2019 is er voor 7 studenten een individueel leerplan opgesteld en door de examencommissie goedgekeurd.

In een aantal gevallen zijn voor instromende studenten BIM en HRM deeltijd programma's op maat opgesteld. Dit vanwege het feit dat een aantal studenten al eerder, nog niet afgerond, onderwijs op HBO niveau had gevolgd bij andere instellingen. Bij BIM studenten ging het dan vooral om oud-studenten van de Haagse Hogeschool. Dit omdat de Haagse Hogeschool BIM niet meer als deeltijdopleiding aanbiedt.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

In het collegejaar 2018-2019 hebben 39 IBK studenten toestemming gekregen van de examencommissie om een minor buiten de Hogeschool te volgen. Binnen Nederland 9 studenten (2 HRM, 3 BDK en 4 BIM). Buiten Nederland 30 studenten. De examencommissie is van mening dat de procedure naar wens verloopt.

12. Verstrekte getuigschriften

12.1. Aantal verstrekte getuigschriften

	2018/'19	2017/'18	2016/'17	2015/'16	2014/'15
Verstrekte getuigschriften					
Opleiding BDK - propedeuse	235	157	130	143	108
Opleiding BDK - bachelor	182	140	153	132	121
Opleiding HRM - propedeuse	120	83	115	158	118
Opleiding HRM - bachelor	105	92	107	118	88
Opleiding TB - propedeuse	n.v.t.	n.v.t.	76	88	71
Opleiding TB - bachelor	n.v.t.	n.v.t.	62	42	64
Opleiding BIM - propedeuse	75	98	74	64	60
Opleiding BIM - bachelor	48	48	52	47	35
Opleiding AD-OFM	n.v.t.	127	155	177	120
Deeltijd – propedeuse	57				
Deeltijd - bachelor	58				
Instituutstotaal propedeuse	487	338	395	453	357
Instituutstotaal bachelor	393	280	374	339	308
Instituutstotaal AD-OFM	-	127	155	177	120

In het studiejaar 2018-2019 zijn er 7 studenten cum laude geslaagd verklaard.

De opleiding Bedrijfskunde is met een aanzienlijk groter aantal studenten gestart dan voorgaande studiejaar. Dit is in de toename van het aantal verstrekte propedeuses terug te zien.

Bij de opleiding HRM is het aantal propedeutische getuigschriften op het oude niveau mede door het opheffen van de numerus fixus.

12.2. Trends of aandachtspunten

Geen.

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

De examencommissie heeft 38 fraudemeldingen in behandeling genomen. In 14 gevallen heeft de examencommissie een sanctie opgelegd.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

Voorbeelden van fraude in het studiejaar 2018-2019 zijn:

- Het gebruik van niet-toegestaan materiaal tijdens tentamens, zoals spiekbrieven.
- Een zelfverzonnen stage.
- Plagiaat bij take home tentamen, groepsopdrachten etc.

13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

De studenten ontvangen aan het begin van het schooljaar informatie waarin onder andere de tentamenregels en –procedure werden uitgelegd. In de video van de examencommissie en op HINT is duidelijk aangegeven wat fraude en plagiaat zijn.

De examinatoren zijn geïnformeerd over het gebruik van Natschool/Cumlaude bij het inleveren van werkstukken/verslagen van studenten. Alle schriftelijke stukken dienen op deze wijze ingeleverd te worden, zodat er te allen tijde een controle door de plagiaatscanner (Ephorus) plaatsvindt.

Indien er fraude is geconstateerd wordt het tentamen van de desbetreffende student ongeldig verklaard. Daarnaast wordt de student in beginsel uitgesloten van deelname aan het eerste tentamen van twee of drie cursussen (richtlijn: 6-7 studiepunten in totaal) conform artikel 11.12 Hogeschoolgids. De student wordt wel in de gelegenheid gesteld om bij deze aangewezen cursussen de herkansing te maken. In het geval een student voor de tweede keer heeft gefraudeerd zal de student voor meer cursussen (richtlijn: 15 studiepunten) worden uitgesloten.

Indien er sprake is van een tentamenonregelmatigheid wordt dit gemeld bij de directie IBK. Er is sprake van een tentamenonregelmatigheid als de student bijvoorbeeld de instructies van de surveillant niet heeft opgevolgd of indien de student de orde heeft verstoord. In dergelijke situaties is de examencommissie niet bevoegd om een sanctie op te leggen. De procedure is besproken met de directie IBK.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

Er is geen fraude bij examinatoren geconstateerd.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

De controle op fraude door docenten ligt primair bij de onderwijsmanager. De examencommissie heeft geen instrumenten om hier op toe te zien bij alle toetsen. Bij SETO is vaststelling van het cijfer bij de juiste cesuur geen probleem. Bij schriftelijke open tentamens is de objectiviteit van de examinerator moeilijker meetbaar. Tussen het vaststellen en het invoeren van het cijfer is controle praktisch onuitvoerbaar.

Verder wordt ieder schriftelijk tentamen door twee docenten opgesteld, dan wel gecontroleerd. Daarnaast hebben docenten geen toegang tot het tentamenlokaal.

Bij mondelinge toetsing, zoals de eerstejaars assessments BKM, en bij toetsing op eindniveau wordt het 'vier ogen principe' gehandhaafd. Een student wordt in dat geval door twee examinatoren beoordeeld. Op deze wijze wordt de kans op fraude door een docent ten aanzien van de beoordeling verkleind.

13.6. Trends of aandachtspunten

Het aantal fraudegevallen bij schriftelijke tentamens is opvallend laag. Dit kan samenhangen met de lokalen die dermate zichtbaar van buitenaf zijn door de grote glazen ramen. Het kan ook te maken hebben met de alertheid van de surveillanten. Komend studiejaar zal extra aandacht worden gegeven aan het vraagstuk waardoor het aantal fraudegevallen tot bijna nul, is gereduceerd. Er is onder andere afgesproken om weer gebruik te gaan maken van een hoofdsurveillant.

Een aandachtspunt voor de opleidingen is om goed na te denken over de inzet van bepaalde toetsvormen (zoals een take home tentamen). De examencommissie gaat hierover in gesprek met de onderwijsmanagers.

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan

De examencommissie heeft 63 toetsgerelateerde klachten binnen gekregen, waarvan er 49 gegronnd zijn verklaard. Toetsgerelateerde klachten zijn onder andere: niet eens zijn met de beoordeling (second-opinion), te weinig tijd om het tentamen te maken, geluidsoverlast, toetsvragen die niet in overeenstemming zijn met de toetsdoelen, wijziging tentamenrooster.

Wanneer er sprake is van een toetsinhoudelijke klacht wordt de klacht te allen tijde voorgelegd aan de toetscommissie voor advies. Het advies van de toetscommissie wordt in principe door de examencommissie overgenomen. Bij een negatief advies wordt de klacht en de analyse van de toetscommissie besproken met de betrokken cursushouder.

14.2. Trends of aandachtspunten.

Geluidsoverlast tijdens tentamens en de roostering blijven belangrijke punten voor de evaluatie met de manager Bedrijfsvoering.

15. Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantallen hoorzittingen

Osiris Zaken heeft 30 hoorzittingen geregistreerd, maar in de praktijk waren dit er meer. In meerdere zaken hebben studenten een handtekeningenlijst ingeleverd met de namen van andere betrokken studenten. Alle studenten worden in dat geval uitgenodigd voor een hoorzitting. Daarnaast heeft de examencommissie een fraudemelding van een docent ontvangen waarbij de gehele klas (individueel) is uitgenodigd voor een hoorzitting.

De examencommissie hecht veel belang aan hoorzittingen waarbij de betrokken student de gelegenheid krijgt om ten overstaan van twee examencommissieleden zijn/haar zegje te doen over de kwestie waarover een voor de student een voorgenomen bezwarend besluit staat. Het blijkt dat alleen studenten die echt voor hun zaak willen opkomen van de hoorgelegenheid gebruik maken. Dat is de grote meerderheid. Door deze aanpak worden de bezwaren van de student nog eens belicht, terwijl zowel feiten als context van de situatie bevestigd of verduidelijkt worden. In dit laatste geval komt het wel eens voor dat daardoor een dermate ander licht op de zaak wordt geworpen dat er een ander besluit dan het voorgenomen besluit wordt genomen.

Bij fraudegevallen worden de studenten altijd uitgenodigd voor een hoorzitting. Nadat de hoorzitting heeft plaatsgevonden gaat de examencommissie pas over tot het nemen van een besluit.

15.2. Trends of aandachtspunten

Geen.

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan

Studenten die bij een hoorzitting verschijnen krijgen als eerste een toelichting op de procedure, waarbij de mogelijkheid van hoger beroep bij het College van beroep voor de examens (CBE) en een hoger beroep bij de College van Beroep van het Hoger Onderwijs nadrukkelijk wordt genoemd. Meestal leidt de hoorzitting tot begrip voor de voorgenomen beslissing (die negatief is voor de betrokken student), een enkele keer tot wijziging van het standpunt van de examencommissie doordat nieuwe argumenten zijn aangevoerd, dan wel dat de context van de casus anders is dan uit het verzoek of klacht bleek en daarmee een ander licht op de zaak werd geworpen.

In het studiejaar 2018-2019 zijn er zes beroepszaken geweest. Het aantal gegronde beroepsschriften bedroeg afgelopen studiejaar één.

16.2. Trends of aandachtspunten

Onder de beroepszaken bij het CBE was de vraag of de hogeschool meer dan 120 punten vrijstelling mag geven aan een zij-instromende student in de hoofdfase. Hoewel de Hogeschoolgids in artikel 9.8 lid 14 sub a heel stellig een grens trekt, hetgeen mede wordt aangegeven door de uitzondering die expliciet in hetzelfde artikel in lid 14 sub b wordt gegeven, meende het CBE dat op basis van de hardheidsclausule ex artikel 11.14 Hogeschoolgids dat hier een vrijstelling voor maar liefst 150 van de 180 studiepunten moest worden gegeven. Een uitspraak die de examencommissie onbegrijpelijk vindt. Dit is in ieder geval een onderwerp waar of het College van Bestuur de regeling nog scherper in de Hogeschoolgids moet zetten, dan wel dat aanvullende jurisprudentie deze onzalige opening snel moge dichten.

17. Overige aangelegenheden

	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016
Overige verzoeken				
Opleiding BKM	77	155	274	130
Opleiding HRM	25	61	90	62
Opleiding TB	n.v.t.	1	86	91
Opleiding BIM	21	36	41	33
Opleiding AD-OFM	n.v.t.	46	69	42
Instituutstotaal	123	299	560	358

Deze tabel omvat de telling ten aanzien van overige verzoeken die de examencommissie heeft behandeld zoals: de aanvraag van extra tentamenkansen, vervangende opdracht etc.

18. Bijlagen

Bijlage 1: bevindingen extern lid

Bijlage 2: mandaat toetscommissie

Bijlage 3: jaarverslag toetscommissie BDK

Bijlage 4: jaarverslag toetscommissie BIM

Bijlage 5: jaarverslag toetscommissie HRM

Bijlage 1: bevindingen extern lid

Vanaf 1 september 2015 verplicht de WHW examencommissies een extern lid op te nemen. Binnen de Hogeschool Rotterdam wordt verwacht dat het extern lid met een kritische blik kijkt naar de procedurele en inhoudelijke activiteiten van de examencommissie.

Het extern lid, afkomstig uit het bedrijfsleven, heeft jarenlang de CFO functie in een internationaal opererende organisatie vervuld, en is nu interim CEO/CFO en bedrijfsadviseur. Daarnaast is het extern lid sinds 2007 betrokken geweest bij de Hogeschool Rotterdam als docent Finance in diverse master programma's van RBS, en is het extern lid kerndocent Finance bij een collega Hogeschool in haar masterprogramma's.

Het externe lid maakte in studiejaar 2018/2019 deel uit van vijf te onderscheiden examencommissies: Het instituut voor Bedrijfskunde (IBK), het instituut voor Financieel Management (IFM), het Instituut voor Commercieel Management (COM) en de Rotterdam Business School (RBS), bij alle vier de instituten over de gehele periode. Daarnaast heeft het extern lid deel uitgemaakt van de examencommissie van de Rotterdam Academy (RAc) sinds januari 2019. Het doel van deelname in de vijf examencommissies is onder andere een verdere vergelijking van werkwijzen, om tot "best practices" te kunnen komen, alsook van elkaar te kunnen leren.

Binnen RBS is voor het extern lid 120 uur PTD beschikbaar gesteld voor het vervullen van de diverse examencommissie werkzaamheden, terwijl voor de werkzaamheden voor IBK, IFM en COM elk 40 uur (totaal 120 uur) beschikbaar is gesteld, een en ander ook afhankelijk van de behoefte, voor RAc was dat dit (gedeelte van het) jaar 27 uur.

Het extern lid wordt volwaardig beleidsmatig en inhoudelijk betrokken bij de examencommissies. Daarnaast heeft in alle vijf instituten eind niveau borging plaats gevonden middels onder andere thesis kalibratie en -beoordeling, alsook beoordeling eindwerken. Direct en indirect is het extern lid regelmatig betrokken bij het accreditatie proces van opleidingen van de diverse examencommissies. In alle commissies werd de inbreng van (externe) expertise als zeer nuttig ervaren. Er was een frisse blik vanuit de praktijk, alsook vergelijking met de andere examencommissies.

Net als vorig jaar zou het extern lid een tweetal zaken graag expliciet willen benoemen:

- a) Terwijl primair de wettelijke taken van examencommissies gaan over kwaliteit van tentamens en examens en het uitgeven van getuigschriften of dossierverklaringen aan studenten die deze na controle terecht mogen ontvangen, lijkt er soms een onevenredig deel van de tijd van examencommissies te moeten worden besteed aan het behandelen van verzoeken of klachten. Alhoewel het behandelen van deze verzoeken of klachten zeker belangrijk is, moet men er voor waken dat de primaire taken niet uit het oog worden verloren in de drukte van alle dag. Er moet een goede balans worden gevonden in de zorg- en borgactiviteiten.
- b) Het is belangrijk dat een examencommissie onafhankelijk kan opereren, en daarbij de vrijheid voelt als ook de veiligheid om op ethische wijze beslissingen te kunnen nemen, waarbij het belang van de organisatie en van de student ten volle kunnen worden meegenomen, binnen de wettelijke kaders en zonder enige inmenging van buitenaf. De onafhankelijke distantie ten opzichte van de opleiding en de steun van opleidingsmanagers, directie alsook het College van Bestuur is daarvoor onontbeerlijk.

Voor wat betreft de vergelijking van processen en werkwijzen, viel het net als voorgaande jaren op dat de examencommissies veel overlap vertonen in de manier van werken, maar dat er qua proces nog wel verschillen zijn in vastlegging, gebruik van (eigen) formulieren en totstandkoming van besluiten. Dit terwijl juist daar de examencommissies veel van elkaar kunnen leren. Een verdere standaardisatie van diverse processen alsook Hogeschool breed (examencommissie) beleid, geïnitieerd door het zogeheten Voorzittersplatform, kan daarin zeer behulpzaam zijn.

In alle commissies waar het extern lid deel van uitmaakt is er een professionele manier van vergaderen, met elk hun eigen dynamiek. Een verschil is bijvoorbeeld de inhoudelijke behandeling van zaken, waarbij bij een commissie alle zaken binnen de vergadering uitvoerig worden besproken, alvorens te beslissen, en bij andere commissies de besluiten vooraf door een verantwoordelijk lid worden voorbereid, en dan kort besproken. Alhoewel de werkwijze bij de commissies nog wel verschilt, is het extern lid van mening dat in alle vijf examencommissies het besluitvormingsproces goed is geborgd.

Ondertussen is door de invoering en de verdere professionalisering van Osiris Zaak meer overeenkomst ontstaan in de wijze van behandelen, met name voor zaken die geïnitieerd (kunnen) worden door de student. Osiris Zaak is nog een “werk in uitvoering” welke nog verder verbeterd kan worden op het gebied van gebruikersvriendelijkheid, flexibiliteit en het kunnen initiëren van zaken vanuit docenten en/of de examencommissie zelf. Het (leren) werken met Osiris Zaak heeft in alle examencommissies tijd gekost, wat doorlooptijden van behandeling van zaken niet ten goede is gekomen.

Ondertussen is bij voordracht van de directies van de betrokken instituten het extern lid wederom voorgesteld om benoemd te worden tot extern examencommissielid van de kamers Commerce, Finance en Management van de Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS, voormalig COM, IFM en IBK), alsook bij RBS en RAc voor het studie jaar 2019-2020, en als tijdelijk lid examencommissie voor het Instituut voor Gezondheidszorg (IVG) voor de periode september tot en met december 2019.

Bijlage 2: mandaat toetscommissie

Mandaat Toetscommissie IBK 2018

I. Inleiding

De examencommissie draagt de verantwoordelijkheid voor de borging van de kwaliteit van toetsing en voor de vaststelling of een student het gewenste eindniveau heeft bereikt. Dit document beschrijft het mandaat¹ en opdrachten van Examencommissie van het Instituut voor Bedrijfskunde (IBK) aan Toetscommissie IBK voor het cursusjaar 2018-2019.

II. Aanleiding

- Wettelijke taken Examencommissie rondom toetsing
Volgens artikel 7.12b lid 1a WHW heeft de examencommissie als één van haar taken het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12c WHW.
- Hogeschoolgids
Volgens het Reglement examencommissies en examinatoren² kan een toetscommissie via een machtiging³ van de examencommissie gemachtigd worden de toetspraktijk te onderzoeken.
- Toetscommissie IBK is samengesteld uit leden die werkzaam zijn in de opleidingen Business IT & Management (BIM), Bedrijfskunde (BDK), Human Resource Management (HRM) en Deeltijd (DT).

III. Beschrijving mandaat Examencommissie IBK

Examencommissie IBK mandateert Toetscommissie IBK de toetspraktijk te onderzoeken volgens de hieronder geformuleerde opdracht.

IV. Opdrachten toetscommissie bij de opleidingen van het instituut IBK

1. De toetscommissie geeft uiterlijk medio december van het lopende cursusjaar of zo veel eerder als mogelijk is:
 - een planning hoe de komende vier jaar de kwaliteit van alle tentamens/cursussen⁴ gecontroleerd wordt. Daarbij wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
 - een planning voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning.Bij deze planning geldt het volgende:
 - in de planning wordt jaarlijks de afstudeeropdracht⁵ van minstens één student en minstens één ander tentamen, dat het eindniveau bepaalt, meegenomen.

¹ Afdeling 10.1.1. Mandaat, Algemene Wet Bestuursrecht

² Bijlage bij Hogeschoolgidsen Bacheloropleidingen en Associate Degrees

³ De hogeschool gebruikt de term machtiging. Beide termen zijn mogelijk. Mandaat is wettelijk beschreven, zie voetnoot 1.

⁴ Volgens de definitie van de Hogeschoolgidsen Bacheloropleidingen (artikel 1.2) is een tentamen een onderzoek naar de kennis, inzicht en vaardigheden van de examinandus, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek. In dit kader worden hier dus niet alleen schriftelijk tentamens en digitale toetsen, maar ook de overige cursussen zoals projecten, practica, assessments en dergelijke onder verstaan.

⁵ Onder afstudeeropdracht wordt verstaan één of meer onderdelen van de afstudeeropdracht maar in ieder geval het afstudeerverslag.

- in de planning wordt jaarlijks de kwaliteitsborging van het buitenschoolse curriculum opgenomen voor opleidingen met een deeltijd route.⁶
 - in de planning wordt de kwaliteitsborging van keuzevakken, minors/minors+ en de stages van de opleidingen meegenomen. Indien de minors en de stages nog niet eerder op kwaliteit zijn geborgd wordt hieraan in de planning voorrang gegeven.
 - voor de opleidingen BDK en Deeltijd geldt dat alle assessments door middel van beeldmateriaal met begeleidend authentiek synchroon geluid worden vastgelegd opdat de kwaliteit van deze assessments kan worden beoordeeld. In verband met de wetgeving terzake, wordt het vastgelegde beeld- en geluidsmateriaal in principe 6 weken vanaf het moment van de opname bewaard en daarna vernietigd.
2. De toetscommissie onderzoekt of (voor zover van toepassing op de toetsvorm):
 - het toetsplan⁷ voldoende informatie bevat om de kwaliteit van het toetsprogramma te borgen.
 - een toetsmatrijs in de cursuswijzer is opgenomen of anderszins voor de studenten tijdig beschikbaar is;
 - de toetsvorm per cursus op de juiste manier is vermeld in de Hogeschoolgids en de cursuswijzer;
 - de toetsvormen en toetsmomenten passen bij te behalen competenties en het curriculum;
 - de toetsen/tentamens en de beoordeling valide, betrouwbaar en inzichtelijk zijn, waarbij voor de multiple-choice toetsen telt dat deze met een ConTest-formulier worden nagekeken, waarbij de gokkans in de beoordeling wordt verwerkt en het aantal vragen voldoende is om de betrouwbaarheid van de toets te garanderen; voor andere toetsvormen wordt onderzocht of daar hanteerbare criteria voor te formuleren zijn, waaraan deze toetsvormen op hun validiteit kunnen worden beoordeeld;
 - een collegiale review bij toetsen vooraf heeft plaats gevonden;
 - een correctiemodel met uitwerkingen van de toets aanwezig is en hierin eventuele wijzigingen in normering zijn opgenomen;
 - toetsen en/of hertoetsen niet een identieke of nagenoeg identieke vraagstellingen bevatten⁸ en wel dezelfde vorm hebben;
 - indien mogelijk, het tentamen wordt gecontroleerd op fraude/plagiaat;⁹
 - indien het tentamen mondeling/via een assessment wordt afgenomen er wordt voldaan aan de regeling van de tweede examinerator bij mondelinge tentamens c.q. of de aanwezige assessoren gecertificeerd zijn;¹⁰
 - afstudeerwerken en andere opdrachten op plagiaat worden gecontroleerd via Ephorus. Plagiaatcontrole kan daarnaast aanvullend ook op een andere manier dan via Ephorus worden uitgevoerd.
 3. De toetscommissie ziet, in voorkomende gevallen, toe op de kwaliteit van inrichting en gebruik van toetsbanken.¹¹
 4. De toetscommissie gebruikt voor de kwaliteitsborging checklists waarin de punten genoemd in 2. aan de orde komen.
 5. De bevindingen van een kwaliteitsborging worden met de toetsconstructeur/cursusbeheerder besproken alvorens tot een conclusie en aanbeveling te komen.
 6. Het is aan de toetscommissie hoe zij de kwaliteitsborging vorm geeft. Dit kan en petit comité, in overleg met docenten, met externen of anderszins.

⁶ Hieronder wordt verstaan verkregen studiepunten op de werkplek

⁷ Voorstel minimale vereisten Toetsplan d.d. 24 november 2011 (Hint IBK>beleid en strategie>toetsing)

⁸ Hogeschoolgids, bijlage Reglement Examencommissies en Examinatoren

⁹ Hogeschoolgids, hoofdstuk 11 - Reglement tentaminering en examinering

¹⁰ Zie artikel 11.5 Hogeschoolgids

¹¹ Hogeschoolgidsen Bacheloropleidingen en reglement examencommissies en examinatoren

7. De toetscommissie draagt zorg voor de organisatie van kalibreersessies, waarbij ten minste één keer per jaar een kalibreersessie op eindniveau wordt uitgevoerd in aanwezigheid van een lid van de examencommissie (een lid van een andere opleiding dan die waarvan de kalibratie wordt uitgevoerd).
8. De toetscommissie zorgt voor (digitale) archivering¹² van de notulen van de vergaderingen/bijeenkomsten en van de checklists met aanbevelingen voor de betreffende tentamens.
9. De verslagen en checklists dienen direct toegankelijk/opvraagbaar te zijn voor de examencommissie.
10. De toetscommissie levert uiterlijk 15 oktober 2019 een jaarverslag in over haar werkzaamheden in het cursusjaar 2018-2019 bij Examencommissie IBK (ibk-examencommissie@hr.nl), hierbij gebruikmakend van het door de examencommissie aangereikte format. Het jaarverslag van Toetscommissie IBK wordt integraal opgenomen in het jaarverslag van Examencommissie IBK. Het jaarverslag van Examencommissie IBK wordt in ieder geval opgestuurd naar het College van Bestuur en de directie IBK.
11. Examencommissie IBK kan gedurende het cursusjaar aan de toetscommissie verzoeken specifieke cursussen/tentamens extra op kwaliteit te borgen.
12. De toetscommissie kan Examencommissie IBK op elk moment ongevraagd advies geven.
13. Op een nog nader via het jaarrooster vast te stellen data in 2018 en 2019 wordt een bijeenkomst gepland tussen de voorzitter van de toetscommissie en de voorzitter en enkele leden van de examencommissie. Tijdens deze bijeenkomst worden naast het bespreken van actuele zaken zo nodig nadere afspraken gemaakt over de periodieke overleggen met de examencommissie, de uitvoerbaarheid van dit mandaat en de rollen van toetscommissie en examencommissie.

Besluit Examencommissie IBK van 25 september 2018:

1. Het mandaat Toetscommissie IBK 2018 voor het cursusjaar 2018-2019 wordt vastgesteld.
2. Het mandaat wordt nadat de toetscommissie door de instituutsdirecteur is benoemd, verstuurd naar
 - voorzitter van Toetscommissie IBK,
 - instituutsdirecteur IBK,
 - onderwijsmanagers van IBK.
3. Het mandaat wordt gepubliceerd op de homepage van de examencommissie op HINT-medewerkers.
4. De mogelijkheid wordt open gehouden om het Mandaat Toetscommissie IBK 2018 lopende het cursusjaar 2018-2019 naar aanleiding van de bijeenkomst najaar 2018 aan te passen.

mr J.A. Stenfert Kroese
Voorzitter Examencommissie IBK

drs J.M.A van Haagen
Voorzitter Toetscommissie IBK

¹² De wijze van archivering van uitgewerkte tentamens, afstudeerverslagen en dergelijke valt onder de verantwoordelijkheid van de instituutsdirectie en verloopt via het bedrijfsbureau.

Bijlage 3: jaarverslag toetscommissie BDK

Verslag toetscommissie Bedrijfskunde 2018-2019

Situatie in studiejaar 2018-2019

Leden:

-Joris van Haagen

-Sybe Stuij

Halverwege het studiejaar is de zittende onderwijsmanager bij Bedrijfskunde vertrokken. Per 1 mei is zijn opvolger gestart. Gedurende dit studiejaar is de toetscommissie zeer beperkt actief geweest door de hoge werkdruk die het nieuwe curriculum met de sterk toegenomen studentaantallen met zich mee bracht.

Er zijn derhalve wel activiteiten geweest ten behoeve van de kwaliteit van toetsing en borging van het eindniveau.

Borging eindniveau

Het afstuderen bij Bedrijfskunde wordt door een team van docenten begeleid en beoordeeld. De kwaliteit van de opdrachten wordt bij aanvang beoordeeld door de afstudeercommissie. De afstudeercommissie heeft een voorbereidende sessie met alle begeleidende docenten. Voor de docenten die niet bevoegd zijn om op eindniveau te examineren is dispensatie aangevraagd bij de examencommissie.

Voorts zijn er twee kallibratiesessies gedaan met alle beoordelaars. Hiervoor zijn eindwerken uit een vorig jaar genomen, deze zijn eerst individueel bekeken en daarna op een aantal onderdelen met de gehele groep.

Aandachtpunten uit de kallibratie waren: omvang van de dataverzameling in het onderzoek, het formuleren van conclusies en het operationaliseren van de aanbevelingen. Deze onderdelen hebben extra aandacht in het beoordelingsformulier gekregen.

Toetskwaliteit

Bij de opleiding Bedrijfskunde is in 2017 gekozen voor een toetsprogramma dat volledig bestaat uit mondelinge assessments. De nieuwe onderwijsmanager van Bedrijfskunde, die ook SKE-er is, heeft het toetsprogramma geanalyseerd en kwam tot een aantal bemerkingen:

- Door een zeer beperkte variatie in toetsvorm is de betrouwbaarheid, dus de zuiverheid van de meting van het niveau en de inhoud beperkt.
- Omdat de toetsdoelen niet even consistent zijn is de validiteit zwak en bestaan er ook vraagtekens bij het constructieve alignement van de toetsing.
- De toetsresultaten worden met de hand op een formulier geschreven dat fysiek wordt bewaard. De student krijgt na het assessment feedback op het resultaat. De transparantie van dit proces is zwak.
- De overall kwaliteit van de assessments kan onder druk komen te staan door de omvangrijke inzetcapaciteit die het vraagt.

Hierop is een verbetertraject ingezet dat zal doorlopen in de volgende studie jaren.

1. Het toetsprogramma in de Hogeschoolgids is op de achtergrond aangepast. In de code's staat AS, maar in de toelichting staat dat de AS kan bestaan uit een mondeling assessment met een tussenproduct; dit tussenproduct kan een opdracht, een schriftelijke toets of een andere toetsvorm zijn en wordt met Voldaan/Niet Voldaan beoordeeld.
2. De tussentoets dient enerzijds om de leerontwikkeling van de student te stimuleren en anderzijds om al een kennisdeel van de toetsing te reduceren op het assessment.

Bijlage 4: jaarverslag toetscommissie BIM

Jaarverslag toetscommissie Business IT & Management (BIM) onderwijsperiode 3 en 4 2018-2019

**De toetscommissie BIM werkt onder mandaat van de IBK
OnderwijsExamenCommissie.**

Onderstaande leden zijn in onderwijsperiode 3 studiejaar 2018-2019 benaderd om met spoed een commissie te vormen i.v.m. het ontbreken van een toetscommissie BIM:

- Monique Meijer-van Dijk (vz)
- Hassan Alaoui
- Arthur van der Molen

De Toetscommissie BIM heeft in studiejaar 2018-2019 onderwijsperiode 3 en 4 onderstaande toetsen volgens het werkplan gecheckt op validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid en belasting/efficiëntie, consistentie met cursushandleiding, toetsmatrijs en curriculum.

Bevindingen van de TC per gecheckte toets:

Beheer ICT (BIMBSL01-1)

De toetsvorm is schriftelijk. De toets staat in het curriculum jaar 2, onderwijsperiode 1 en 2. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten over deze toets.

Het valt de TC op dat de cursushandleiding niet conform het curriculum is. Er zijn 2 cursussen aan elkaar gekoppeld, nl. de cursus beheer ICT en project beheer (BIMPRBHR). De studiepunten staan in het curriculum apart vermeld, 5 erts, cq 8 erts. In de cursushandleiding zijn ze opgeteld (13 erts). De MC toets van beheer ICT staat echter los van de toetsvorm (presentatie en adviesrapport) voor het project beheer. In de cursushandleiding ontbreken: Het voorblad, inhoudsopgave, leerdoelen en taxonomie van Bloom.

Validiteit toets: toetsvorm is passend. De relaties tot leerdoelen/literatuur/competenties zijn onduidelijk. Verplichte literatuur is erg veel. **Betrouwbaarheid:** De MC toets is betrouwbaar. Echter stellingen zie vraag 18 en 19 mogen niet meer. **Inzichtelijkheid:** De MC toets is inzichtelijk. Feedback is in week 20 beschikbaar. Proeftoets wordt benoemd in de cursushandleiding maar is nergens te vinden.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is teveel voor het project, voor het vak voldoende.

Advies:

- regel via Osiris de vele deelcijfers (geen schaduwboekhouding);
- Scheid de 2 vakken conform het curriculum;
- Zorg dat proeftoets voorhanden is.

De modulehouder is plotseling van de cursus afgehaald. De docent die mede les geeft is daar dan ook plotseling mee belast. Bovenstaande feedback heeft de TC met haar besproken en zal zij verwerken in haar nieuwe toets en cursushandleiding.

Development Fundamentals (BIMDEF01)

De toetsvorm is een opdracht. De plaats in het curriculum is 1^e leerjaar onderwijsperiode 3. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De TC heeft de volgende opmerkingen c.q. verbeterpunten over deze toets.

Validiteit toets: toetsvorm is passend. De leerdoelen moeten expliciet worden geformuleerd in de toetsmatrijs, Er is geen verplichte literatuur, studenten moeten met een MOOC oefenen die heet "W3school". **Betrouwbaarheid**: De toets is wel betrouwbaar omdat de vragen van de opdracht overeenkomen met wat de studenten tijdens de les hebben behandeld.

Inzichtelijkheid: Er werd geen toetsvoorbeeld via de leeromgeving beschikbaar gesteld voor de studenten. De studenten zijn tijdens de inzage van feedback voorzien.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is teveel voor het nakijken.

Advies:

- Studenten voorzien van een voorbeeld toets die representatief is;
- De werkvormen aanpassen zodat de lessen zin krijgen (constructieve alignment toepassen).

Dit vak is door een nieuwe docent overgenomen. Er was geen literatuur beschikbaar. Bovenstaande feedback heeft de TC met hem besproken.

Kwantitatieve onderzoeksvaardigheden BIMKWA01

De toetsvorm is een meerkeuzevragen toets. De plaats in het curriculum is 2^e leerjaar onderwijsperiode 2 en 3. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten over deze toets.

Validiteit toets: toetsvorm is passend omdat de leerdoelen op laag kennisniveau geformuleerd zijn. De meeste onderdelen van de stof kwamen terug in de toets.

Betrouwbaarheid: De toets had een lage Cronbach's alpha, maar volgens de literatuur van de psychometrie is een waarde tussen 0.4 en 0.6 acceptabel. **Inzichtelijkheid**: De studenten hebben tijdens de les de mogelijkheid gekregen om met een representatieve toets te oefenen en de uitslagen zijn tijdens de les besproken en feedback gekregen.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is voldoende.

Advies:

- Studenten, die geen voorkennis hebben, de mogelijkheid bieden om een opfriscursus te volgen.
- Illustreren aan de hand van een statistiek programma zoals SPSS.
- Het vak binnen 1 onderwijsperiode uitvoeren in plaats van twee.

Dit vak is voor het eerst binnen de opleiding BIM gegeven. Het slagingspercentage van de toets was de eerste keer onder de 10 percent. Bovenstaande feedback heeft de TC met de desbetreffende docent besproken.

Bedrijfskunde 6 - Financieel IT middelen (BIMBDK06)

De toetsvorm is schriftelijk. De plaats in het curriculum is 2^e leerjaar onderwijsperiode 3. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten over deze toets.

Validiteit toets: toetsvorm is passend omdat er aan de hand van de casus en de meerkeuzevragen verschillende soorten kennis niveaus getoetst worden. De relaties tot leerdoelen/literatuur/competenties zijn duidelijk maar sommige kennis niveaus passen niet bij de leerdoelen. Verplichte literatuur wordt niet helemaal gebruikt door de studenten.

Betrouwbaarheid: De MC toets is betrouwbaar. Echter de Cronbach's alpha is niet van toepassing omdat de toets 20 vragen bevat. **Inzichtelijkheid:** Er zijn verschillende voorbeeld toetsen beschikbaar gesteld in de leeromgeving door de docent. Er staan een aantal meerkeuzevragen in de modulewijzer maar die zijn niet representatief voor de echte toets.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is redelijk voor het nakijken en de studenten kunnen de toets binnen de tijd afmaken.

Advies:

- De leerdoelen moeten volgens de werkwoorden van de taxonomie van Bloom geformuleerd worden.
- De cesuur van de casus vermelden op het voorblad van de toets.
- Zorg dat proeftoets van de MC-vragen representatief is.

Bovenstaande feedback heeft de TC met de docent besproken en dat zal hij verwerken in zijn nieuwe toets en cursushandleiding.

ICT-Lab 1 BI (LAB01-1)

De toetsvorm is verslag (eindniveau). De plaats in het curriculum is 3^e leerjaar onderwijsperiode 3. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De TC heeft onderstaande opmerkingen c.q. verbeterpunten over deze toets.

Validiteit toets: toetsvorm is passend. De leerdoelen kunnen beter expliciet worden genoemd gebruikmakend van de gereviseerde taxonomie van Bloom. De studenten moeten zelf literatuur (minimaal 250 pagina's) zoeken die passend is bij hun centrale vraag. Het is lastig voor de docent om dat te controleren, bovendien zijn er twee rapporten gecontroleerd, een met een voldoende afgerond en de andere met een onvoldoende. De rapporten zijn gecontroleerd a.d.h.v. de beoordelingsformulieren (rubric). Bij de studenten die een voldoende hebben gehaald, wordt er niet expliciet genoemd wat ze moeten doen om een hoger cijfer te behalen of wat ze goed hebben gedaan om dat cijfer te behalen.

Betrouwbaarheid: Deze toetsvorm is in ieder geval geschikt om de kennis en de competenties te toetsen. **Inzichtelijkheid:** De studenten weten precies wat er van ze verwacht wordt. **Belasting/efficiëntie:** De tijdsbesteding van de docent is redelijk.

Advies:

- De verantwoording van de literatuur moet beter gecontroleerd worden;
- Het beoordelingsformulier, in dit geval de rubric, moet beter inzicht geven in waarom de studenten bijvoorbeeld een 7 hebben gehaald en geen 8;
- De leerdoelen moeten expliciet worden gemaakt.

De nieuwe modulehouder van dit vak heeft geen tijd gekregen om de aanpassingen te doen omdat zij plotseling dit vak moest geven. De TC heeft bovenstaande feedback met de docent besproken en zij zal het in haar nieuwe cursushandleiding verwerken.

State of the Art (BIMSOT01-1)

De toetsvorm is een verslag en presentatie. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De plaats in het curriculum is 4^e leerjaar onderwijsperiode 3. **Validiteit:** Beheersniveau is twijfelachtig, moeilijk te beoordelen. Presentatie conform het curriculum ontbreekt.

Inzichtelijkheid: er is geen voorbeeld uitwerking + beoordeling en-/of rubric beschikbaar. Er is wel inzage en feedback mogelijk. **Betrouwbaarheid:** twijfelachtig, moeilijk te beoordelen.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is niet in te schatten, evenals voorbereidingstijd student in relatie tot leerdoelen/studiepunten.

Advies:

- Cursushandleiding: Het is niet duidelijk wie de modulehouder is, neem op. Voorblad: Hoofdleerdoel opnemen en sub leerdoelen inclusief de daaraan gekoppelde kerncompetenties en niveau volgens Bloom. Toetsmatrijs pag 5. extra kolom met weging aanbrengen. Maak 1 tabel. Neem een rubric op met de specifieke beoordeling. Meer structuur aanbrengen in de cursushandleiding, die is nu onvoldoende;
- Waarde m.b.t. tot het afstuderen aanbrengen, immers het heeft een relatie met elkaar.

Informatiebeveiliging (BIMITM03-1)

De toetsvorm is schriftelijk (MC-toets). De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De plaats in het curriculum is 3^e leerjaar onderwijsperiode 3.

Validiteit toets: toetsvorm is passend. De relaties tot leerdoelen/literatuur/competenties zijn duidelijk. **Betrouwbaarheid:** De MC toets is betrouwbaar. **Inzichtelijkheid:** De MC toets is inzichtelijk. Feedback is tijdens de inzage gegeven. Proeftoets is beschikbaar gesteld.

Belasting/efficiëntie: De tijdsbesteding van de docent is redelijk om de toets door de SETO wordt nagekeken.

Advies:

- Niet van toepassing.

De bevindingen van de TC zijn met de desbetreffende docent gedeeld.

Design Build Iteration/Systemeerealizatie &testen (BIMSYO12-A)

De toetsvorm is groepsopdracht en schriftelijk. De toets is gecheckt m.b.v. een checklist. De plaats in het curriculum is 2^e leerjaar onderwijsperiode 3 en 4. **Validiteit** van de toets: praktijkopdracht sluit beter aan bij de leerdoelen dan een schriftelijke toets. De **betrouwbaarheid** van de toets: de toetsvorm is niet conform de Hogeschoolgids GO + S. De schriftelijke toets ontbreekt. Nieuwe docent heeft het overgenomen toen de Hogeschoolgids al was gepubliceerd. Door tijdsnood van de docent is de schriftelijke toets niet afgenomen. In het nieuwe OER 2019-2020 is de schriftelijke toets er af gehaald.

Het meetinstrument is nu een verslag + product (Mendix). Er is voor de TC geen voorbeeld voorhanden. Die wordt nog ingeleverd bij docent. **Inzichtelijkheid:** Er zijn rubrics voor bouw Mendix en testplan. De student kan inzage en feedback aanvragen bij docent.

Belasting/efficiëntie: Er is een duo opdracht en zorgt voor de helft van de nakijktijd. De toetsvorm is niet efficiënt in relatie tot aantal studenten. De beoordeling adhv de rubrics neemt veel tijd in beslag. De urenverantwoording klopt niet "les"uren x 0.5. Literatuurstudie is te weinig (16 uur) 256 pagina's: 4 pag. per uur = 64 uur. TC vraagt zich af: wat als de applicatie het niet doet, wordt student dan op de afzonderlijke onderdelen beoordeeld?

Advies:

- Cursus 1 studiepunt omhoog;
- Werkvorm gebruiken waardoor 4 pag./uur minder belastend wordt b.v. duo's elkaar laten uitleggen.

De bevindingen van de TC zijn i.v.m. tijdsnood einde leerjaar niet met de desbetreffende docent gedeeld.

Bedrijfskunde 3 - Productie Logistiek & MRP (BIMBDK03)

De toetsvorm is schriftelijk. De plaats in het curriculum is 1^e leerjaar onderwijsperiode 4.

Validiteit toets: er zijn MC vragen + casus. Volgens Bloom is het K, B en T niveau. Er zijn hoor- en werkcolleges. De toets is representatief en het beheersniveau is passend.

Betrouwbaarheid: Aantal toetsvragen is 25. **Inzichtelijkheid:** de toetsvorm en normering zijn in cursushandleiding en op de toets goed verwoord. Er is op een website voor de MC vragen voorbeeldtoetsen beschikbaar. Er is inzage en feedback mogelijkheid.

Belasting/efficiënt: De toetsvorm is efficiënt in relatie tot aantal studenten als dit het enige vak is wat gedoceerd wordt.

Advies:

- Het aantal toetsvragen moeten er 20 of 40 zijn, omdat Seto met deze getallen werkt.
- Dit vak vraagt veel van de betreffende docent, omdat de casus met de hand moet worden nagekeken. Er kan nog eens goed naar de vorm gekeken worden om de tijdsbesteding van de docent te beperken.

De bevindingen van de TC zijn i.v.m. tijdsnood einde leerjaar niet met de desbetreffende docent gedeeld.

Kalibratiesessies

De TC heeft de afstudeercoördinator in het kader van het mandaat geïnformeerd dat de TC voornemens was een kalibratiesessie te organiseren. Die is helaas, vanwege de werkdruk bij de betreffende docenten, niet van de grond gekomen. De TC adviseert met klem dit komend studiejaar wel te organiseren bij de onderdelen stage en afstuderen.

Overleg met IBK-OEC

TC-BIM en de IBK-OEC zijn in onderwijsperiode 3 en 4 2018-2019 eenmaal bijeengekomen voor overleg.

Adviseren IBK-OEC

De TC-BIM heeft in 2018-2019 onderwijsperiode 3 en 4 drie verzoeken voor advies inzake klachten van studenten over toetsen van de OEC ontvangen en behandeld. Het gaat om de volgende 2 toetsen:

- **Development Fundamentals**
- **Beheer ICT**

Betreft: klacht student over tentamenopdracht inzake Development Fundamentals (BIMDEF01) onderwijsperiode 3 2018-2019

Volgens de Hogeschoolgids 2018-2019 pagina 107 is de toets een opdracht. In de uitvoering klopt dat.

Leerdoelen:

Aan het einde van deze module is de student in staat om:

- Basis functies van het programmeren met PHP toe te kunnen passen in een eigen ontwikkelomgeving.

Basis functies zijn:

- IF/Else constructies
- Keuzemomenten
- Herhalingen
- Arrays en variabelen

Aan het einde van deze module heeft de student kennis gemaakt:

- Met programmeren in PHP
- Met het aanbrengen van structuur en overzicht in PHP code.

Hoofdleerdoel:

De student leert de basisbeginselen van programmeren en past dit toe in een eigen ontwikkelomgeving.

Onderzoek:

- Student interpreteert dat elementaire PHP functies los van elkaar staan, nooit gecombineerd. Student stelt dat in de toets de functies met elkaar gecombineerd werden.

Student heeft geen gerechtvaardigd vertrouwen mogen hebben dat functies in een eindopdracht niet gecombineerd kunnen worden, omdat in les 7 studenten een opdracht

(sheet 1 en 2 van de PowerPoint) kregen die een oefening bevatte waarin functies met elkaar gecombineerd moesten worden.

- Student stelt dat combineren van functies geen basiskennis is, maar onderbouwt het niet.

De toetscommissie kan dit niet volgen, omdat combineren van functies wel basiskennis is. Elk eenvoudig programma bestaat uit combinaties van verschillende componenten.

- Student stelt daarnaast ten onrechte, zie PowerPoint les week 7 sheet 1, 2 en 3 dat een functie op zich los is aangeleerd.

De toetscommissie is van mening, dat de student alle mogelijkheden heeft gehad om het eigen te maken.

- Student stelt dat "uit de toetsmatrijs blijkt dus niet dat wij functies moesten combineren. Hier staat alleen dat het kunnen programmeren van basis functies nodig is. Dit hadden de studenten dus niet zelfstandig gekund vanwege het feit dat er in de les geen aandacht is besteed aan hoe functies te combineren zijn. Alleen de losse functies zijn behandeld."

De toetscommissie is van mening, zie les 7 en omdat lesmateriaal ook beschikbaar is op Cumlaude, dat klacht ongegrond is.

Advies:

Klacht afwijzen, ongegrond.

Betreft: klachten student over tentamen inzake vak Beheer ICT (BIMBSL01-1) onderwijsperiode 2 2018-2019

Tekst klachten:

Klacht 1: De hertentamen van beheer ICT had veel fouten. Er stonden 4 vragen dubbel in, 1 vraag was incorrect geformuleerd. Er moest bij de letter X iets ingevuld worden en de letter X was nergens te vinden in het voorbeeld. Het tentamen had ook veel spellingsfouten.

Klacht 2: Ik wil dat de toets ongeldig wordt verklaard omdat er teveel fouten zijn gemaakt in de toets en het proces eromheen.

Klacht 3: Fouten gemaakt in toets. Student verzoekt examencommissie om onderzoek.

Onderzoek:

Hogeschoolgids 2018-2019

Volgens de Hogeschoolgids 2018-2019 pagina 108 betreft het een schriftelijke toets. In de uitvoering klopt dat. Het vak omvat 5 studiepunten.

Cursushandleiding

Leerdoelen:

1. De student kent de meest gebruikte methoden en modellen voor beheer, te weten: ITIL, BiSL, ASL en DevOps op kennisniveau.

Hoofdleerdoel:

- Is niet geformuleerd in de cursushandleiding.

Toets

- Docent (nieuw) is de laatste 3 weken van de cursus belast met de taken van de modulehouder die op non actief was.
- Docent heeft de toets zelf gemaakt m.u.v. de stellingsvragen, die uit een bestaande toets zijn overgenomen. Docent wist niet dat dat niet meer mocht.
- Cesuur staat niet op het voorblad (5,5 – 27 vragen)
- Er is een 2^e lezer.
- Typefouten zijn niet storend om de vragen te beantwoorden.
- Na inzage zijn de 4 dubbele vragen en de vraag m.b.t. letter X (klacht 1) vervallen. In totaal 6 vragen vervallen.
- Er is geen enkel student die door het wegvallen van de vragen omlaag is gegaan in het cijfer. Het gaat namelijk om tienden en cijfers worden afgerond;_bijv. een student had een 4,6 en nu een 5,3. In beide gevallen, blijft het een 5.
- Er zijn ook studenten die door het wegvallen van de vragen wel het tentamen hebben behaald.

Competenties/doelen (validiteit) – niet verwijtbaar onvoldoende

- Er is maar 1 leerdoel in de toetsmatrijs. De desbetreffende docent had geen keus om andere doelen te toetsen i.v.m. de al eerder vastgestelde doelen in de cursushandleiding.

Betrouwbaarheid (validiteit) - voldoende

Volgens SETO (verslag van 23-04-2019) na correctie vragen

- geslaagd 81,52 %
- Cronbach's Alpha 64% (70% is normaal – maar gaat hier om nieuwe docent)
- P waarden zijn tussen 40-90% -> niet afwijkend
- Rit waarden boven 20% -> niet afwijkend

Weging en cesuur (validiteit en transparantie) - twijfelachtig

- Er is geen cesuur bekend op voorblad. Studenten die erom hebben gevraagd hebben via mail antwoord gekregen.

Betrouwbaarheid (o.a. 4-ogen principe) - onvoldoende

- Ondanks 2^e lezer zijn er typefouten en 4 vragen dubbel.

Beoordelingscriteria (betrouwbaarheid en transparantie) - voldoende

- De studenten waren op de hoogte van wat ze moesten leren en dat ze getoetst zullen worden aan de hand van een MC toets op kennisniveau.

Procesafname toets – twijfelachtig/onvoldoende i.v.m. plotselinge afwezigheid modulehouder/docent

- Toetscommissie niet bekend

Advies m.b.t. toets en cursushandleiding:

- Proces rondom 2^e lezer aanscherpen;
- Het is niet realistisch dat een vak van 5 studiepunten maar 1 leerdoel heeft;
- Hoofdleerdoel toevoegen;
- Cesuur in toetsmatrijs toevoegen;
- Cursushandleiding lostrekken van project, zijn 2 aparte vakken met aparte codes en leerdoelen

Advies inzake klachten:

Verzoek om toets ongeldig te verklaren af te wijzen.

Algemene adviezen TC BIM:

- Vanwege de diversiteit aan uitgewerkte cursushandleidingen adviseert de TC het hele team hetzelfde format te laten gebruiken;
- Zorg ervoor dat er voor alle cursussen proeftoetsen cq. voorbeeld uitwerkingen opdrachten inclusief beoordelingen beschikbaar zijn in cursushandleidingen of op Cumlaude;
- Plan in alle programma's van de cursussen structureel inzage- en feedbackmomenten en behandeling van de proeftoets cq. uitgewerkte opdrachten.
- Kijk nog eens goed naar toetsvorm en uitvoering van de toetsen van de instaptoetsen Nederlands en Engels.

Rotterdam, 8 november 2019

Toetscommissie Business IT & Management

Bijlage 5: jaarverslag toetscommissie HRM

**Instituut voor
Bedrijfskunde**

JAARVERSLAG TOETSCOMMISSIE

HRM vt en dt 2018-2019

November 2019

Toetscommissie HRM vt en dt

Jos Touw (vz)

Ben Brandenburg (dt)

Peter Kuip

Leo Scheffer

Jeannet Sintemaartensdijk

Inhoudsopgave

1. Algemeen	58
2. Functioneren en werkwijze.....	58
3. Toelichting activiteiten	58

1. Algemeen

In dit jaarverslag kijkt de toetscommissie (TC) HRM terug op haar activiteiten tijdens studiejaar 2018-2019.

De toetscommissie HRM heeft zich in 2018-2019 gericht op het adviseren van de onderwijsmanager, de cursushouders en de onderwijsexamencommissie (OEC) d.m.v. onderstaande werkzaamheden:

- voorbereidende werkzaamheden verricht in het kader van de accreditatie (oktober 2018)
- beoordelen van toetsen in opdracht van de OEC;
- bestuderen van studentevaluaties m.b.t. het onderdeel toetsen en waar nodig aanpassingen voorstellen;
- overleg met de OEC en de directie over de mandatering en taakopvatting van de toetscommissie.

De toetscommissie HRM stelt zich ten doel het optimaliseren van de kwaliteit van toetsen, procedures en planning van toetsen en is hiertoe gemandateerd door de OEC.

2. Functioneren en werkwijze

De toetscommissie doet haar werk onder de verantwoordelijkheid van de **Onderwijs Examencommissie IBK**, die haar taken op het gebied van het beoordelen van de kwaliteit van toetsen aan de TC heeft gemandateerd.

In de verslagperiode is de toetscommissie 9 maal plenair bijeen geweest. Het screenen van de toetsen vond verder plaats in tweetallen in steeds andere samenstelling. Na screening ontving de cursushouder digitaal de bevindingen en aanbevelingen, die later mondeling werden toegelicht (Zie ook aanbevelingen).

3. Toelichting activiteiten

De toetscommissie HRM heeft in de verslagperiode onderstaande activiteiten uitgevoerd:

1. Jaarplan 2018-2019

In het mandaat van de OEC voor studiejaar 2018-2019 is opgenomen dat de TC jaarlijks alle toetsen op afstudeerniveau checkt, nieuwe toetsen en in een cyclus van zes jaar alle toetsen van de opleiding minstens eenmaal moet checken. Dit vraagt een overzichtelijk planningsinstrument, dat door een van de leden van de TC is opgezet en die het ook in beheer heeft.

2. Beoordelen van toetsen in opdracht van de onderwijsexamencommissie (OEC)

De volgende cursussen zijn door de TC gescreend:

HRMACC20V2 Accounting 2
HRMMEO22V3 Business Ethics
HRMHRM35V1 HRM overview portfolio
HRMJUR15V2 Sociaal Recht, mondeling
IBKHTD10 t/m 80, HTD minor
HRMOND10V4, Afstudeeronderzoek
HRMSTA34V4, Afstudeerstage
De verslagen zijn gearchiveerd op de I-schijf.

3. Mandatering van OEC

De TC heeft zich bij zijn werkzaamheden gericht op hetgeen in het mandaat van de OEC. Naast de in het mandaat genoemde toetsen heeft de TC op verzoek van de OEC de *afstudeerhandleiding* van HRM doorgenomen. O.a. op basis van die bevindingen zijn direct diverse aanpassingen gedaan door de afstudeercoördinator, zoals het als aparte cursussen aanbieden van onderzoek en stage.

4. Ondersteunend materiaal m.b.t. toetskwaliteit voor docenten

De TC heeft een inventarisatie gemaakt van de checklists die in de HR worden gebruikt, met als doel deze in een later stadium te onderzoeken voor mogelijk gebruik.

5. Accreditatie

In het studiejaar 2018-2019 werd onze opleiding geaccrediteerd. De werkzaamheden ter voorbereiding van de accreditatie betroffen het checken van alle cursushandleidingen op de informatie over de toetsing: zijn de leerdoelen beschreven, de toetsvorm en toetseisen, de toetsmatrijs. Op dat laatste punt diende nog verzet te worden. Daarnaast heeft een lid van de TC en de Cucie een inventarisatie gemaakt van alle toetsen van elke cursus. Wat opviel is dat het aantal (summatieve) toetsen hoog is. Geluiden van studenten en docenten over toetsdruk, werden daarmee bevestigd.

6. Aanbevelingen

Het is voor de **TC** niet vanzelf duidelijk of en hoe de cursushouder de aanbevelingen van de TC toepast in de volgende toets. De TC heeft ten behoeve van de PDCA-cyclus het plan om vanaf 2019-2020 just in time de bevindingen nogmaals te mailen aan de cursushouder met het verzoek terug te geven wat er met de aanbevelingen wordt gedaan.

De TC heeft de **onderwijsmanager** in het kader van verminderen van de toetsdruk geadviseerd via bijv. een scholing voor docenten aandacht te besteden aan formatieve toetsing/assessment.

Verder is het de TC opgevallen dat het aantal mondelinge toetsen is toegenomen. Dit kan validiteits- en betrouwbaarheidsproblemen met zich meebrengen. De TC vraagt de **OEC** richtlijnen te formuleren voor het afnemen van mondelinge toetsen.